

Nya Åland

12 DECEMBER 2007 NR 278 PRIS 1,20 €

Minnet av Valona hedrat i Norge

KULTUR. Rolf Nordlund från Åland var med vid uppvaktningen i Norge på hundraårsdagen av åländska barken Valonas förlisning. Händelsen uppmärksammas också i en ny bok. SIDAN 8

EG-domstolen gav yttrande om Rosella-utflaggning

Det var vi som vann tycker båda parter

NYHETER. Än är det inte slutligt klarlagt om facket hade rätt att stoppa utflaggningen av Rosella till Estland. Men EG-domstolen konstaterar att det under vissa förutsättningar, när det handlar om det allmänna intresset, är möjligt att begränsa eller förhindra fri etablering inom EU.

Domen som kom i går uppfattas av såväl

facket som Viking Line som en seger eller åtminstone delseger.

– Det är en seger för den europeiska fackföreningsrörelsen att domstolen så tydligt slår fast att rätten att vidta fackliga stridsåtgärder är en grundläggande rättighet inom EU, säger LOs avtalssekreterare **Erland Olauson**.

– Sjömansunionen ansåg att artikel 43 om

den fria etableringsrätten inte kan tillämpas, vi ansåg att den kan det. EG-domstolen gav oss rätt, säger Viking Lines jurist och vice vd **Jan Hanses**.

Domen från i går är ett förhandsutlåtande till en domstol i England, som behandlar den ursprungliga konflikten om utflaggningen.

SIDAN 3

Det är härifrån det kommer, dånet som hörts i stan de senaste dagarna. Foto: ERKKI SANTAMALA

Vilken blåsning!

NYHETER. Den här veckan provkörs det nya värmekraftverket vid Fabriksgatan i Mariehamn. 320 grader varm vattenånga sprutas ut med en effekt på 11.000 hk. Orsaken är att man behöver ta prover för att säkerställa att ångan är helt ren innan man släpper in den i ångturbinen.

I slutet av veckan skall värmeverkets drift börja på riktigt. SIDORNA 12-13

Aktiesparare i strid med ÅAB

NYHETER. Ritva Siipi, aktiesparare i Helsingfors och kund i Ålandsbanken, kräver banken på flera tusen euro i ersättning och skadestånd för att banken sålt hennes Nokia-aktier utan hennes vetskap.

Aktierna såldes på uppmaning av exekutionsverket i Helsingfors för att reglera en skuld.

– Ålandsbanken har sålt mina aktier utan att ta kontakt med mig och utan att jag fått avgöra vilka aktier som skulle säljas. Banken har fått mig att framstå som en person som inte själv kan ta vara på sin förmögenhet, säger hon.

Nya Åland har tagit del av skriftväxlingen mellan henne, banken och exekutionsverket.

SIDAN 14

Klimatskeptiker till Åland – igen

MILJÖ. I morgon föreläser "klimatskeptikern" **Fred Goldberg** i Mariehamn, inbjuden av Ålands bildningsförbund och betald av landshövdadens regering. Också för två år sedan bjöds han in av bildningsförbundet. Den här gången har han sällskap av **Richard Lundin** som har rymden som specialitet.

Att bjuda in Goldberg är inte helt okontroversiellt, speciellt nu när **Al Gore** och internationella klimatpanelen IPCC just fått Nobels fredspris för att de lyft fram frågan om klimatförändringen som en följd av mänsklig påverkan. SIDAN 2

Casino i Kinohuset?

NYHETER. Ett uppdaterat casino-hus "mitt i smeten" är i högsta grad intressant, säger Pafs vd **Lars Porko** och ett tänkbart alternativ är Kinohuset vid Nygatan. – Kinohuset är ett av några alternativ som vi tittar på. SIDAN 3

Slutar snart. Agneta Brunila gläds över Trobergshemmets tillbyggnad som ger både boende och anställda ändamålsenliga utrymmen. Men inte ens då finns det tillräckligt med platser för att täcka det kommande behovet. Foto: ERKKI SANTAMALA

Trobergstrångt även efter tillbyggnad

NYHETER. Väggarna bågner på Trobergshemmet i Mariehamn. I början av året hade man 51 fasta platser. Nu har man 59 på samma utrymme. I de större rummen bor numera två personer och det är något som bekymrar avgående föreståndaren **Agneta Brunila**.

– Allra mest lider de äldre som pinas ihop

med människor som de inte känner och som de sällan passar ihop med. Det är ett stort minus för oss att vi måste ha det så, säger hon.

Agneta Brunila slutar som föreståndare vid Trobergshemmet den 21 december. Hon började vid hemmet 1990 och mycket har förändrats sedan dess. De boende har blivit alltmer

vårdkrävande och åldern stiger. Medelåldern bland hemmets kvinnor är 88,9 år.

Det planerade nybygget är efterlängtat men ett hus är bara ett hus. För att vården ska bli riktigt bra måste det finnas pengar att avlöna fler anställda.

SIDORNA 4-5

kultur **9**

Minna Eriksson är en av de unga från musikinstitutet som sjunger i jazzklubben på lördag.

reportage **10**

Mycket deg och många timmars jobb ligger bakom **Marika Mannströms** ståtliga vinnare i tävlingen om finaste pepparkaksfyren.

sport **17**

"Nu var det vår tur att börja hemma."

PEKKA LYYSKI ANALYSERAR NÄSTA ÅRS LIGAPROGRAM.

sport **18**

Stall Aftonsol firar 15 år och fortsätter att se framåt. Anläggningen är mitt i en förnyelse av sina hästar varav flera hängt med alla dessa år.

VI HAR ÖPPET NÄR DU ÄR LEDIG

vardagar 10.00-19.00, lördagar och söndagar 11.00-16.00

TILLFÄLLET

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

”Nästan ingen ifrågasätter längre lägesbeskrivningen.
LEDARE I SVERIGES NATUR 5/07 OM DE AV MÄNNISKAN FÖRORSAKADE
KOLDIOXIDUTSLÄPPENS INVERKAN PÅ KLIMATFÖRÄNDRINGEN.

Miljöskeptiker till Åland – igen

Landskapet betalar – vill inte att bara ett budskap ”pumpas” ut

I kväll kommer två klimatföreläsare till Åland för att hålla föredrag, inbjudna av Ålands bildningsförbund.

För Fred Goldberg – som kallar meteorologer för ”mytologer” – är det andra gången.

Den här gången har Fred Goldberg sällskap av **Richard Lundin**, rymdforskare. **Mikael Erickson**, verksamhetsledare för Ålands bildningsförbund, känner Goldberg – frimärks-samlare också han – sedan tidigare.

I svensk press har Goldberg, som doktorerade vid Tekniska högskolan för drygt 30 år sedan, kallats ”klimatskeptiker”. När han var i Mariehamn förra gången beskrev han alla klimatförändringar som naturliga, forskarna som lögnare som manipulerar med siffror och allt om människans påverkan på klimatet som en enda stor konspiration med meteorologerna som ”mytologer” som sprider myter.

– Det är i varje fall min reaktion, utan att jag är någon expert i klimatologi, sa han.

Bekväm hållning?

Hans tes är – eller var åtminstone för två år sedan – att den av människan åstadkomna koldioxidhalten inte har någon som helst påverkan på klimatförändringen. Han hävdade också att solen, den kosmiska strålningen och vulkanutbrott är det som påverkar klimatet och därför behöver människorna inte göra något för att minska koldioxidutsläppen.

En bekväm hållning för dem som inte vill ändra sitt sätt att leva, kan man tycka – i synnerhet när det bara har gått ett par dagar sedan Nobels fredspris delades ut till **Al Gore** för hans klimatfilm och till Internationella klimatpanelen IPCC för kampen mot klimatförändringen.

Het fråga

Varför ta hit klimatskeptiker just nu, Mikael Erickson?

Återbesök. För två år sedan talade klimatskeptikern Fred Goldberg senast på Åland. I morgon är det dags igen.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

– Vi tar hit föreläsarna för att det är just nu som klimatfrågan är så het. Båda sidor måste ju få höras. Och Nobelpriset delades faktiskt ut för lobotomi en gång i tiden, så det kan ju bli fel!

Bildningsförbundets uppgift är, säger han, att förkovra människor.

– Hade vi tagit hit någon som skulle ha sagt att vi ska släcka lampor hade det inte väckt något intresse. Med de här föreläsarna hoppas vi på mycket diskussion.

För att kunna ordna före-

läsningen ansökte bildningsförbundet om 1.500 euro hos landskapsregeringen. På föredragning av byråchef **Jan-Ole Lönnblad** beviljade vice-lantrådet **Britt Lundberg** 900 euro.

Så här säger Jan-Ole Lönnblad:

– Klimatförändringen är en fråga som behöver vridas och vändas. Det är inte bara ett enda budskap som ska pumpas ut.

Ålands bildningsförbund, liksom Arbetarnas bildningsförbund, har möjlighet att ut-

över sina årliga verksamhetsbidrag ansöka om ytterligare medel via landskapet, berättar han.

Goldberg-citat

Några citat från Fred Goldbergs tidigare föreläsning på Åland:

”Det finns många människor som vill att vi ska återgå till stenåldersstadiet och inte köra bil. Det ser man varje dag i Greenpeaces prospekt. Och nu har märkligt nog också Världsnaturfonden hoppat på taget”.

”IPCC hjälper till att luras. Där har en grupp samlats som vill lägga skulden på människorna. Forskarna har kommit på att de får pengar om de skrämmar upp människorna”.

”Konspirationen består i att olika organisationer på vänsterkanten vill ha ut budskapet att klimatförändringen beror på mänsklig påverkan”.

Inget besked om vindkraftstöd

■Landskapsregeringen tar inte ställning till att stöda Ålands elandelslags satsning på 12-14 vindkraftverk i Hammarlands och Föglö skärgårdar förrän alla utredningar och kalkyler är klara.

Det svaret får Ålands elandelslag på sin begäran om förhandsbesked att få investeringsstöd på motsvarande nivå som Mariehamns bioenergi fått för sin nya anläggning.

”Efter notifiering kan landskapsregeringen utbetala stöd för förnyelsebar energi i enlighet med EU:s statsstödsregler under förutsättning att EU-kommissionen godkänner detta. Något allmänt investeringsstöd är ej möjligt”, skriver landskapsregeringen i sitt svar.

Innan beslut om stöd enligt EU-reglerna kan tas, måste Kraftnät Ålands nätutredning om dess kapacitet att ansluta ytterligare vindkraft och dess kostnader, miljökonsekvensbedömning, miljötillstånd, tidplan, eltillstånd, samt totalkostnad för projektet, överlämnas till landskapsregeringen.

Ålands elandelslag planerar bygga sex vindkraftverk i Föglö skärgård och 6-8 vindkraftverk i södra Hammarlands skärgård. Storleken på verken är planerade till 2-3,5 MW. (uw)

Ekomjölken är nyttigare

■En färsk EU-studie visar att ekologiska frukter och grönsaker samt ekomjolk har ett större näringsvärde än konventionellt framställda produkter. Ekoprodukterna innehåller större koncentrationer av antioxidanter – upp till 40 procent mera – som anses minska risken för cancer, fastställs i studien.

För ekomjölken del kom man fram till att innehållet av antioxidanter och goda fettsyror är upp till 60 procent större än i konventionellt framställd mjölk.

Projektet utfördes av universitetet i Newcastle, England. Det är det hittills största forskningsprojektet med uppgiften att mäta skillnader mellan ekologiska och konventionella produkter.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Klapptips

från Byggis!

LANDMANN Grillset Golfset
47,-

NYHET
LANDMANN Grilleldstad
119,-

Sillkrus
på snurrbricka **28,60**

59,-

Knivset
Geilo

Verktögsset
för barn 11 delar
32,-

Reseset
29,90

Vedstaplare
75 cm **190,-**
90 cm **209,-**

BYGGVARUHUSET
BYGG • TRÄ • JÄRN • HEMINREDNING
KÖK • BADRUM • FÄRGER • VERKTYG
TFN +28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VARD. 8-17,
TORS. 8-19, (Bygglagret 8-17), LÖRD. 9-14

www.byggvaruhuset.ax

TORSDAGAR ÖPPET TILL KL 19.00

Ålänningarna kan fortsätta titta på Bingolotto i tv.

Foto: ANDREAS DIENERT

Bingolotto blir kvar i åländsk tv

■ Bingolotto sänds i Ålands-kanalen från och med 5 januari. Det blev klart igår efter förhandlingar mellan Ålands radio och tv och Sveriges TV4. Bingolotto sänds i dag i TV4 men börjar från och med årskiftet sändas i TV4 Plus. Bytet mellan kanalerna hade betytt att ålänningarna inte hade kunnat se programmet.

– Först förde vi förhandlingar om att sända hela TV4 Plus i Ålandskanalen men det var inte möjligt. Däremot visade det sig gå bra att bryta ut Bingolotto som är helt och hållet svenskproducerat och bara sända det, säger **Pia Rothberg-Olofsson**, vd för Ålands radio och tv.

Rothberg-Olofsson menar att trycket är så stort på det åländska fältet att det är viktigt att kanalen skall sända Bingolotto.

– Det är en så stor rörelse kring Paf:s verksamhet med Bingolotto och många aktiva föreningar som säljer lotterna.

Paf säljer just nu mellan 800 och 1.000 bingolotter per vecka till föreningar och butiker som sedan säljer dem vidare. Totalt löper 500-600 personer per vecka bingolotter. Snittet är ungefär 1,5 lott per kund.

Bingolotto sänds första gången i Ålandskanalen lördagen den 5 januari. (ke)

Bara 2,2 procent helt utan jobb

■ I november uppgick den öppna arbetslöshetsgraden till 2,2 procent, vilket är 0,3 procentenheter lägre än i november i fjol.

Det visar ny statistik från Åsub, Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Den totala arbetslöshetsgraden, vilken inkluderar 61 personer i sysselsättningsåtgärder, uppgick till 2,7 procent.

Arbetslöshetsgraden för ungdomar under 25 år var 3,3 procentenheter lägre, 4,3 procent, än i november i fjol.

Antalet lediga platser var i november 161 stycken, och det är 63 platser fler än jämfört med situationen ett år tidigare.

Under november månad tillsattes 165 st lediga platser, vilket var 10 färre än under november ifjol.

Flest nyanställningar registrerades i yrkeskategorin hälsovård och socialt arbete samt service, 36 respektive 36 stycken. Av samtliga tillsatta tjänster var 17 sjoarbetsplatser.

Hela statistiken kan du läsa på www.asub.ax (ka-f)

EG-domstolen har yttrat sig om Rosella

Både rederiet och facket nöjda

Flaggkamp. Det blev inget byte av flagga för Rosella. Men nu börjar åtminstone juridiken klarna kring hur ett sådant flaggbyte skall gå till om det sker mot fackets vilja. Rosella lämnar inom kort Tallintrafiken. Möjligen kommer hon till Åland efter det. Eller säljs.

Arkivfoto: HANNU VALLAS/VIKING LINE

Det kan vara tillåtet att strejka för att stoppa en utflaggning om det görs för att skydda de anställda. Men då skall alla andra möjligheter vara uttömda.

Det säger EG-domstolen om Rosellas utflaggning, som stoppades av strejkhot.

Domstolen kom med sitt yttrande i går, ett yttrande som såväl facket som Viking Line ser som något av en seger.

LOs avtalssekreterare **Erland Olason** konstaterar att EG-domstolen ger facket rätt att bekämpa lönedumpning.

– EG-domstolen gör klart att den fria rörligheten måste kunna inskränkas om den leder till försämringar för arbetstagarna. Det är också LOs uppfattning. Fri rörlighet är bra om det leder till bättre löner och levnadsvillkor för löntagarna och inte reduceras till ett verktyg för kapital och företagen i syfte att pressa lönerna, säger han.

– Det är en seger för den europeiska fackföreningsrörelsen

att domstolen så tydligt slår fast att rätten att vidta fackliga stridsåtgärder är en grundläggande rättighet inom EU, säger Olason

VL fick också stöd

Viking Lines jurist och vice vd **Jan Hanses** verkar lika nöjd. Domstolen bekräftar enligt honom Viking Lines uppfattning att strejk- och blockadåtgärder kan prövas i förhållande till den fria etableringsrätten inom EU.

Det betyder att det inte i alla sammanhang är tillåtet att strejka eller hota med strejk för att stoppa ett företag från att etablera sig i ett annat EU-land.

– Sjömansunionen ansåg att artikel 43 om den fria etableringsrätten inte kan tillämpas, vi ansåg att den kan. EG-domstolen gav oss rätt.

Domen är inte solklar. Mycket förenklat kan man säga att det är tillåtet att med fackliga åtgärder begränsa eller förhindra den fria etableringsrätten

om det finns ett allmänt intresse, det kan handla om att skydda de anställda, det gälla miljön eller något liknande.

Men för att i det här fallet Sjömansunionen skall kunna hota med strejk om Viking flaggar ut Rosella till Estland så måste man före det ha utnyttjat alla andra tänkbara vägar för att skydda de anställdas arbetsplatser och löner.

Om utflaggningen inte leder till försämrade löner eller färre arbetsplatser så är en strejk uppenbarligen inte tillåten enligt EG-domstolen.

Inte klart än

Domen från i går är ett förhandsutlåtande till en domstol i England, som behandlar den ursprungliga konflikten om utflaggningen.

Den domstolen skall nu ta ställning till om det hade gått att nå samma mål utan att stoppa etableringen i Estland. Den skall också ta ställning till om de fackliga åtgärder som vidtogs var ägnade att säkerställa att

Fakta/Rosella-tvisten

■ Rosella inledde trafiken mellan Helsingfors och Tallinn i augusti 2003. I oktober meddelade Viking Line om planerna att flagga ut fartyget till Estland, eftersom trafiken gick med förlust. ■ Sjömansunionen vände sig till internationella transportarbetarfederationen, som uppmanade de estniska facken att inte förhandla med Viking Line. För att komma vidare med utflaggningen väckte Viking Line talan vid High Court i London, transportarbetarfederationens hemland. ■ Sjömansunionen och federationen överklagade och Court of Appel vände sig i sin tur till EG-domstolen för förhandsbesked. (ht)

målet skulle nås, det vill säga att löner och arbetsplatser skulle bibehållas.

Och här påpekar Hanses att det inte var motiverat med strejk- och blockadåtgärder, eftersom Viking hade förbundit sig att inte säga upp personalen på Rosella.

Men överspelat

Vad än den slutliga domen blir så är den inte längre relevant för Rosella. Fartyget ersätts om 2-3 månader på rutten Helsingfors – Tallinn av nybygget

Viking Express. Och den domstolsbehandling som nu pågår gäller uttryckligen Rosella, inte Viking Express.

– Men en dom blir vägledande för hur man styr placeringen av nya fartyg, säger Jan Hanses.

För så länge ett fartyg inte har besättning så finns det inte några intressen att skydda och då är det fritt att välja flagga utan att facket kan påverka saken.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Paf sneglar på Kinohuset

Ett uppdaterat casino-hus "mitt i smeten" är i högsta grad intressant, säger Pafs vd Lars Porko och ett tänkbart alternativ är Kinohuset vid Nygatan.

Nya Åland skrev nyligen om Kinohuset som köpts av **Gert Sviberg**. Frågorna var många men svaren inte givna. Ett alternativ är att huset, som enligt Sviberg "inte är renoveringsbart" rivs och byggs upp i liknande stil igen.

Läget är dock högtintressant och Sviberg bekräftade i artikeln att förhandlingar pågår

med fyra olika företag som kan tänka sig att hyra in sig i framtiden.

Ett företag som tidigare sagt sig vara intresserat av huset är Paf som gärna skulle ha ett uppdaterat casinohus i stadens bästa nöjeskvarter. Intresset finns kvar enligt vd Lars Porko.

– Kinohuset är ett av några alternativ som vi tittar på. Det casino som vi nu har vid Torggatan har vi haft i sex år och nu börjar det blir dags att modernisera den varianten. Ett nytt casinohus ingår i vårt Casino 2010-projekt där vi vill göra lite mer för våra

gäster och för dem som reser till Åland. Där skall det också finnas plats för bland annat turneringsspel och liknande, säger Lars Porko.

Bra casino-läge

Stadsarkitekt **Sirkka Wegelius** säger att byggnaden på tomten ska användas för öppen verksamhet och då skulle ett casino passa bra.

– Tomten ligger i det kvarter som lever allra mest i Mariehamn och det är bara bra med ännu mer liv i området. Det är synd att huset används som ett förråd i dag, säger hon. (hf)

Mer liv i kvarteret. Ett casino i Kinohuset skulle passa bra in i övrig verksamhet i kvarteret. Här ska det vara liv och rörelse, säger stadsarkitekten Sirkka Wegelius. Foto: JONAS EDSVIK

Ett nytt hus är inte allena saliggörande

”Det måste finnas pengar till

Utbyggnaden av Trobergshemmet i all ära – men platserna täcker ändå inte det framtida behovet. Och huset i sig är bara ett hus. Det är kvaliteten på vården som avgör om det blir bra eller inte.

Ungefär så kan man sammanfatta Agneta Brunilas ”testamente” när hon nu går i pension som hemmets föreståndare.

– Det finns all anledning att känna oro inför den framtida åldringsvården och det är skäl att ta frågan på största allvar. Det går inte att tro att allt bara ordnar sig, säger Agneta Brunila som varit föreståndare för Trobergshemmet sedan 1990.

Hon har sin sista arbetsdag i hemmet den 21 december. Då tar hon semester för att gå i pension den 1 mars nästa år. Vem som efterträder henne är inte bestämt. Eventuellt ombildas dagens två tjänster som föreståndare och biträdande föreståndare till en tjänst som vårdchef och en som administrativ chef.

Delade rum

Väggarna bågnar på Trobergshemmet som är ett lappverk av om- och tillbyggnader. Den äldsta delen är från 1961, den senaste från 1992.

I dag har man 59 platser i hemmet. I årets början hade man 51 men några periodplatser gjordes om till permanenta platser och i fem större rum måste hemmet – enligt ett beslut i socialnämnden – bereda plats för två personer istället för en.

Det är ett beslut som är mycket plågsamt att efterleva i praktiken.

– Jag lider, personalen lider men allra mest lider de äldre som pinas ihop med människor som de inte känner och som de sällan passar ihop med. Man behöver bara gå till sig själv för att förstå hur det känns. Det är ett stort minus för oss att vi måste ha det så, säger hon.

Beröm åt personalen

När Agneta Brunila listar det bästa med Trobergshemmet hamnar personalen överst.

– Personalen är fantastisk. Jag vet inte hur väl man skulle kunna göra alla som arbetar här och som har ett tungt och krävande jobb men som ändå orkar bemöta de boende på ett respektfullt sätt.

Plus blir det också för stämningen och trivselen, både bland de anställda och de som bor på

Bor på hemmet. – Det är bra här men blir lite långtråkigt ibland, säger Lennart Österman som bor på Trobergshemmet tillsammans med sin hustru Eva. Här får de besök av

hemmet. Men även om den fysiska miljön är trivsam – här finns bland annat en skön innergård – är lokalerna allt annat än ändamålsenliga för dagens verksamhet när de boende blivit allt mer vårdkrävande.

– Det är för trångt. Det går inte att köra in en säng i hissen utan att man ställer den på högkant och det är för trångt i rummen. Det är svårt att använda tekniska hjälpmedel och att arbeta ergonomiskt. Det är också för trångt på toaletterna. Eluttagen är

för få och vi har skarvsladdar överallt.

Få korridorer

Det planerade nybygget är minst sagt efterlängtat. Enligt nuvarande ritningar blir det 66 platser i lika många rymliga rum med breda dörrar. Rummen delas upp på flera avdelningar där man undviker korridorer. Istället placeras samlingsutrymmen med bland annat kök och matsal i mitten med rummen i ring runt.

– Detaljplaneringen återstår men enligt nuvarande skissrit-

ningar blir fönstren på så låg nivå att man kan ligga i sängen och se ut.

Tanken är att nybygget i två skilda huskroppar får karaktären av ett institutionsboende där personerna är i större behov av vård medan ”gamla Trobergshemmet” blir mer ett serviceboende där behovet av sjukvård inte är lika stort.

Tanken är också att gamla Trobergshemmet totalrenoveras när nybygget står klart och att man då minskar antalet rum och därmed antalet platser. Tio mindre rum i en korridor skulle

enligt planerna bli sex rum för att på så vis uppnå bättre funktionalitet både för personal och de boende.

Driften kostar

Brunila är glad över att nybygget kommer till stånd men säger samtidigt att det i slutändan är vårdinnehållet som avgör om det blir bra eller inte.

– Vi måste få råd att driva en bra verksamhet. Det gäller att få tag i personal vilket tycks bli allt svårare och det gäller att ha pengar att betala för fler tjänster som sjukskö-

tare och läkare som nybygget kräver, säger hon.

Har Mariehamn sitt på det torra när nybygget står klart?

– Inte räcker platserna då heller. Det har talats om ett servicehus i södra stan och det behövs. Antalet äldre ökar i stan, vi har redan fler som är 85 plus än befolkningsprognoserna visar, säger Agneta Brunila.

HELENA FORSGÅRD
redaktion@nyan.ax

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Lappverk. Trobergshemmet är om- och tillbyggt i många etapper och de äldsta delarna är inte alls ändamålsenliga för dagens verksamhet.

Stor förändring. Mycket har förändrats sedan Agneta Brunila kom till Trobergshemmet 1990. De boende har blivit alltmer vårdkrävande och åldern stiger. Medelåldern bland hemmets kvinnor är i dag 88,9 år. 18 procent av de boende är män.

Trångt. Det är trångt i Trobergshemmet och hissen är inte stor nog för en säng – om den inte ställs på högkant. Bakom diskvagnen syns Gun-Britt Stengård och i hissdörren Ann Söderström. Båda stödar på hemmet.

bra vård”

närvårdarna Anna Brändström i förgrunden och Beatrice Mattsson.

Fakta/Nya Trobergshemmet

Ny stadsvy. Så här ser hörnet av Ålandsvägen och Norragatan ut när utbyggnaden av Trobergshemmet står klar. På platsen står i dag ett äldre hus med affären Ekoteket. Skiss: ARKITEKTBYRÅ SIGGE AB

■ Utbyggnaden av Trobergshemmet väntas komma igång nästa år. Ett besvär mot bygget ligger hos Ålands förvaltningsdomstol, inlämnat av en rågranne, men stadsdirektör **Bjarne Pettersson** säger att bygget kan sättas igång trots det. Om så behövs enligt domstolens utslag kan justeringar göras i efterskott.

■ Totalt 14,2 miljoner finns anslaget uppdelat på flera år. Av den summan står Mariehamn för 10,6 miljoner och landskapet för resten.

■ Utbyggnaden har planerats av Arkitektbyrå Sigge Ab. Två huskroppar byggs och de förbinds med varandra och med nuvarande byggnads östra länga som även förlängs.

■ En av de nya huskropparna byggs på hörntomten Norragatan-Ålandsvägen. Där står i dag ett äldre hus som rymmer Ekoteket. Det huset rivs.

Knallar igen kring barnvagnen på balkongen Farlig ”lek” med smällare fortsätter

Åter har pojkgäng skrämt boende i Strandnäs/Backeberg genom sin ”lek” med så kallade mattbomber och smällare.

I söndags kväll smattrade det åter runt barnvagnen på balkongen hemma hos familjen Hellqvist/Sandvärn, så nu har paret själva inlett efterforskningar och redan hittat tre skyldiga.

Det var den 29 november som Nya Åland berättade om hur lilla Moa, 5 månader, precis undgick att träffas av smällare som ett pojkgäng kastade in på balkongen vid Askuddsvägen där hon låg i sin vagn och sov.

– Först var jag så fruktansvärt arg, men nu tror jag att det nog inte var meningen. De såg ju säkert inte att vagnen stod på balkongen, räcket är ju i vägen, sade mamman **Sofia Hellqvist** då till Nyan.

I söndags

Men så i söndags hände det igen. Fem i åtta på kvällen blixtrade det och smällde precis utanför köksfönstret och på balkongen runt Moas vagn. Som tur var var vagnen tom också denna gång.

Moas pappa, **Erik Sandvärn**, sprang ut via balkongen för att försöka hitta de som kastat smällarna, men utan resultat.

– Det var fruktansvärt. Nu kändes det så planerat, förra gången gick det lättare att tänka att hela händelsen var ett pojkestreck och att de inte visste att barnvagnen stod där, säger Sofia Hellqvist.

Polisen fotade

Polis kallades genast till platsen i söndags och en patrull sökte i området och fotograferade resterna av smällarna som låg runtom vagnen.

Men Sofia Hellqvist och Erik Sandvärn är väl medvetna om att det är svårt för polisen att hitta bråkstackarna som, om olyckan är framme, kunnat orsaka stor skada.

Därför har de istället inlett lite egna efterforskningar och redan fått kontakt med tre pojkar som, efter att föräldrarna frågat ut dem, erkänt att de var med och kastade smällarna den där kvällen för två veckor sedan. En och en har pojkarna tillsammans med sina föräldrar

Rester kring vagnen. Nära ögat igen var det när ett pojkgäng åter kastade smällare mot balkonger i markplan på Askuddsvägen. Runt lilla Moas vagn syns resterna från söndagskvällens attack. Foto: JONAS EDSVIK

kommit på besök till paret på Askuddsvägen.

Förstår när träffas

– Vi vill att de kommer hit och ber om ursäkt. Vi vill träffa dem för deras egen skull, så att de inser vilka konsekvenser som deras handlingar kunnat få. Jag tror de förstår bättre och att det tar bättre när de träffar oss, säger Sofia Hellqvist, som

berättar att de ännu inte tagit bort resterna av smällarna från balkongen, just för att pojkarna själva ska få se hur nära vagnen de var och hur illa det kunnat gå om Moa legat där.

Sofia Hellqvist tillägger att den som har någon information om vilka som var med och kastade smällare i söndags är mer än välkommen att höra av sig till dem.

– Vi belönar den som tip-sar oss. Vi fördömer ju ingen men vi har hört att pojkar har gått och skrutit om det här i vissa skolor, men inga föräldrar vill ju tro att deras egna barn gör något som det här, säger Sofia Hellqvist.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Ny Lumparlands-slogan efterlyses

■ **LUMPARLAND.** Kommunstyrelsen har beslutat att kommunens slogan ”Lumparland- en trivsamt åländsk kommun” skall förnyas. Till hjälp tar de kommuninnevärdarna, som till och med den 31 januari får lämna in sloganförslag till kommunkansliet. Några regler har fastslagits för tävlingen:

■ Slogan får inte vara längre än tio ord

■ Slogan måste vara på svenska och får inte vara stötande

■ Kommunen erhåller full äganderätt till slogan

■ Kommunen förbehåller sig rätten att ändra på inkomna förslag.

Förslagen lämnas in per brev, fax, e-post eller direkt till kommunkansliet. Vinnaren utses av kommunstyrelsen. (ml)

Grönt ljus för familjedaghem

■ Eckerö kommun får på försök i två år ha ett så kallat familjedaghem i en av kommunens lägenheter. Det är två familjedagvårdare som går samman driva familjedagvård för 6-8 barn

”En sådan verksamhetsform finns inte i nuvarande lagstiftning”, konstaterar landskapsregeringen, ”men om den bedrivs i enlighet med de kvalitetskrav på familjedagvård och daghemsverksamhet beträffande personaltäthet och kvadratmeteryta som lagen föreskriver, kan den erbjuda en god kontinuerlig omsorg särskilt för de mindre barnen samt ge föräldrarna god betjäning i form av öppethållande enligt behov.”

Därför ger landskapsregeringen klartecken till försöket i Eckerö med familjedaghem. (uw)

Sjösäkerhet fick EU-pris

■ Projektet Baltic Master där Gotland är en av deltagarna har utsetts till bästa maritima projekt.

Det är tidningen Regional Review och EU:s regionkommitté som har utsett vinnaren. Priset, som heter European Champion Award, strävar efter att uppmärksamma nyskapande och goda exempel inom EU:s medlemsstater, skriver man på SVT:s hemsida.

Baltic Master sätter sjösäkerheten, både den lokala och regionala, i fokus. Syftet är att förebygga fartygsolyckor och att öka beredskapen.

Gotland har deltagit i projektet tillsammans med de övriga öarna i Baltic Islands Network där bland annat också Åland ingår. (ke)

Sopor slängdes i bokinkast

■ Sopor har kastats in genom bokinkastet vid Mariehamns stadsbibliotek på natten mellan lördag och söndag.

– Tyvärr har det hänt förut, säger biblioteksassistent **Yvonne Åkerfält**.

Den här gången hade någon slängt in kakor och cocolamuggar i bokinkastet. Dessutom hade man tagit soppåsen som finns bredvid ingången och slängt in den i bokinkastet.

– Två tidningar och två böcker blev förstörda. Dessutom får vi förstås städa undan. Tidigare har man på biblioteket haft problem med att garaget i nedre plan blir nergri-sat. Både då och nu i och med soporna i bokinkastet har man polisanmält ofoget. (ke)

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

familjen

Dagens namn

TOVE

Jonah ska den här killen heta som föddes den 8 december klockan 02.05. Han vägde då 3.520 gram och var 50,5 centimeter lång. Föräldrar är Ann-Sofi och Andreas Perjus. Familjen bor i Lumparland. Foto: JONAS EDSVIK

Den 5 december klockan 19.16 fick Madeleine Harms och Elis Bergman sin son. Han vägde då 3.000 gram och var 48 centimeter lång. Familjen bor i Mariehamn och i Hammarland. Foto: JONAS EDSVIK

Helin chef för Aftonbladet

■ Ålandsbördige **Jan Helin** blir ny chefredaktör för Aftonbladet, Sveriges största dagstidning. Han utsågs av styrelsen på tisdagen.

– Det känns mycket bra att successionen på Aftonbladet sker så här smidigt. Jag känner Jan Helin sedan många år och har stor respekt för hans publicistiska handlag och hans djupa kunskaper om Aftonbladets inre liv, två vitala egenskaper för att lyckas i det här jobbet, säger styrelseordförande **Gunmar Strömblad** i ett pressmeddelande.

– Att förnya och modernisera den svenska klassikern Aftonbladet är kanske den största utmaningen inom svenska medier just nu. Det är hedrande att få förtroendet att leda det arbetet, kommenterar Helin.

Jan Helins pappa föddes på Åland, men flyttade redan ti-

Jan Helin, här med fru Charlotta, tar över på Aftonbladet efter nyår. Foto: STEFAN ÖHBERG

digt till Sverige. Sedan dess har familjen ändå alltid återvänt till Föglö och Stentorpa. Åren 2003-2004 var Helin chefredaktör på tidningen Åland.

Nu är han redaktionschef och ställföreträdande ansvarig utgivare på Aftonbladet, som chefredaktör tillträder han den 1 januari. (ms)

Intäkterna blev 650,01 euro som kommer att gå oavkortat till vårt projekt Rewrite the Future. Konkret kommer pengarna att hjälpa barn i bergen i Nepal att få gå i skola. Varmt tack till alla!

VÅRT HJÄRTA

Stroke-gruppen, i föreningen Vårt Hjärta, samlades i måndags till en gemytlig visafon med trubaduren **Jörgen Berglund**. Gruppen ville, inför värsta julstressen, sätta lite guldkant på en mörk, blåsig och regnplaskig decembermåndag – och det lyckades. I Ulfaby källarkrog inföll sig nämligen stämningen lätt, med värme från brasan, vackert dukade julbord och massor med ljus blev det en rofylld och gemytlig afton samtidigt som Jörgen Berglund levererade både burleska, tankvärda och roliga visor till eget ackompanjement. Stroke-gruppen träffas åter efter nyår, den 21 januari klockan 18 i Handi-Campen och då är också som vanligt anhöriga och vänner välkomna.

REGNBÅGSFYREN

Regnbågsfyren deltar med ett glittrigt ekipage i Luciatåget i år igen. Årets tema är Snö & is, och den som vill vara med kommer till Fyren på Kaptensgatan 18 kl. 17 för gemensam påklädnings (utspökning!) i vitt, glitter & glamour. Det går också bra att komma direkt till talet vid kyrkan, samling kl. 18.30. Efter talet bjuder föreningen på glögg och pepparkaka på Fyren. Ta gärna familj & vänner med! Fredagen den 28 december passerar vi på att ha julfest (efter ett kort bokslutsmöte). På grund av fjolårets succéartade uppslutning önskar vi i år att man anmäler sig senast den 21.12. Mer information av ordf. Maria (på Regnbågsfyrens mobil). Glöm inte heller betala in medlemsavgiften – varje medlem är värd sin vikt i guld & glitter. Observera den nya e-postadressen: info@regnbagsfyren.ax. Hemsidan görs som bäst om till www.regnbagsfyren.ax. Telefonnumret är det samma (040 595 70 65).

Mångkulturella firar "Yalda"

■ På initiativ av den iranska gruppen på Åland firar Ålands mångkulturella förening årets längsta natt, Yalda, den 22.12. Det är en familjefest med gamla seder och mat, diskussioner och musik. Tillställningen är öppen för allmänheten. Föreningen får 500 euro i bidrag av landskapsregeringen för att täcka annonskostnaderna. (uw)

Johannes 3 år och Morgan 2 år fick en syster den 3 december klockan 06.06. Lillasyster, som ska heta Simone, vägde 4.160 gram och var 52 centimeter lång vid födseln. Föräldrar är Björn Stenberg och Rebecka Renfors. Familjen bor i Finström Pålbole. Foto: JONAS EDSVIK

Annonsera i den tidning du själv läser!

TACK

Hjärtligt
TACK
för all uppvaktning
på min bemarkelsedag
Kurre Eriksson

TACK

Till alla som med sång, musik och tal gjorde Jacks jordfästning så vacker och stämningsfull och som med inbetalningar och blommor hedrat minnet av **Jack Mattsson** och deltagit i vår stora sorg ett varmt tack till Er alla
De anhöriga

OBS! Det händer

ONSDAG 12.12 BLODGIVNING

■ ■ **Röda Korsgården kl 12.00-18.00.** Blodgivning.

INFO

■ ■ **Sund Finby skola kl 19.00.** Informationsmöte om kommunöversikten gällande byarna Prästgården, Björby, Rosenberg och Brändbolstad. Projektledare Gunda Åbonde-Wikström presenterar slutrapporten.
■ ■ **Kvarteret i Tiden kl 12.30-16.30. Ålands EU-program 2007-2013.**
□ Kl 12.30. Inledning, avdelningschef Linnéa Johansson, näringsavdelningen och Yvonne Eliasson, utbildnings- och kulturavdelningen.
□ Kl 12.45. Programmet för Regionala utvecklingsfonden på Åland 2007-2013, byråchef Susanne Andersson. Projektpresentation: Lena Brenner "Landsbygd 2006".
□ Kl 13.15. Programmet för

Europeiska socialfonden på Åland 2007-2013, programansvarig Tomas Fellman. Projektpresentation: Per Lycke, Optinova.

□ Kl 13.45. Interreg IV A Central Baltic Programme 2007-2013, Philipp Schwatz, Head of the Joint Technical Secretariat (engelska). Projektpresentation: Ann-Louise Erlund, "Skärgårdsleden".
□ Kl 14.30. Föreläsning om entreprenörskap och arbete i projektform med Mariah ben Salem Dynehäll, verksamhetsansvarig vid Drivhuset i Göteborg.
□ Kl 15.30. Landsbygdsutvecklingsprogrammet på Åland 2007-2013, byråchef Sölve Högman. Projektpresentation: Vesa Koivisto, äppelodlare.
□ Kl 16.00. Programmet för fiskerinäringen på Åland 2007-2013, byråchef Olof Karlsson. Projektpresentation: Robert Lindfors, Chipsters.

MUSIK

■ ■ **Hammarlands kyrka kl 19.00.** Konsert med advents- och julsånger. Catharinakören, Linda Söderström, flöjt samt Carl Micael Dan.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Dj Tony.
■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Martin Hyrén.

SAMLING

■ ■ **Vårdö församlingshem kl 12.00.** Samling för män med ärtsoppa och prat.

TORS DAG 13.12 BLODGIVNING

■ ■ **Röda Korsgården kl 9.00-15.00.** Blodgivning.

CAFÉ

■ ■ **Finström Rosengård kl 12.30.** Luciacafé. Program av Godby dagisbarn.

FÖREDRAG

■ ■ **Självstyrelsegårdens auditorium kl 16.00-18.30.**

"Klimatföredraget II – vinterns "hetaste" föredrag". Rickard Lundin, professor i rymdfysik och docent Fred Goldberg.

LUCIA

■ ■ **Mariehamn.**
□ Kl 14.00. Luciaföljet uppträder på ÅAB.
□ Kl 18.00. Luciakröning i S:t Görans kyrka.
□ Kl 19.00. Programmet på Torget börjar med framträdande av Musikinstitutets Singoalla kör. Luciatåget startar från S:t Görans kyrka
□ Kl 19.15. Ringdanser med Pia Lassila. Luciaföljet sjunger efter ankomst till torget och avslutar med Tip Tap med alla barn.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar dj.
■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Martin Hyrén.

Dela gärna med dig! Nya Åland vill gärna visa upp hur ålänningarna firat lucia, maila in en bild till oss så alla har chansen att se just ert luciatåg. På bilden från 2006 syns träningskolans luciafölje som består från vänster av stjärngossarna Jeffrey Blomqvist, Henrik Dahlström och läraren Rickard Järfalk, lucia Lisa Karlsson, tårnan Hilda Gustafsson och stjärngossen Samuel Andersson.
Foto: JONAS EDSVIK

Skicka din luciabild till Nyan!

Luciadagen närmar sig med stormsteg och runtom på Åland kommer luciatåg att sprida stämning och sångglädje på torsdag, den 13 december.

Vi på Nya Åland kommer givetvis att uppmärksamma

ljusets dag på olika sätt och gärna vill vi visa upp hur just ni firat lucia. Så ta en bild på skolans, dagisets, arbetsplatsens eller kanske byns luciatåg och maila den till oss.

Skicka din bild till adressen redaktion@nyan.ax, senast klockan 15 på torsdag den 13

december. För publicering behöver vi även veta var bilden är tagen, gärna vem som syns på bilden och vem som är fotograf.

Vi planerar sedan att publicera bilderna i Nya Åland och på vår hemsida www.nyan.ax. (ab)

Kom ihåg

■ **Demensföreningen på Åland:** Simning/vattengymnastik för personer med demens och deras anhöriga, söndag 16.12 kl 18.00-20.00 i Folkhälsans Allaktivitetshus. Ledare fysioterapeut Gun-Lis Andersson. Aktiv tid i bassängen är cirka 45 minuter. Frågor och nyanmälan riktas till demensrådgivare Regina Osterlund, Skarpansvägen 30 i Mariehamn, tfn 527 369, 0457 548 3818 eller e-post: regina.osterlund@handicampen.ax Välkommen!

■ **Folkhälsan:** Stavgång på måndagar kl 10.00 vid huvudingången till Folkhälsans allaktivitetshus. Tag med egna stavar om du har, annars finns det att låna! Det kostar ingenting. Välkomna i stadiga skor!

■ **IMS-Åland:** Månadsmöte/gruppmeditation onsdag 12.12 kl 19.00 i ÅHAs kansli/samlingslokalen, Storgatan 14, Mariehamn. Kvällens ämne: Vi diskuterar Kristusbrevet.

■ **Jomala församling:** OBS! Rättelse. Jullunch i församlingshemmet S:t Olofsgården är onsdag 12.12 kl 12.00.

■ **Lemlands Hem och Skola:** Luciafest tillsammans med Lemlands grundskolas lucia och hennes följe på ungdomslokalen Valborg måndag 17.12 kl 18.30. Servering av glögg och pepparkaka.

■ **LC Åland Freja:** Torsdag 13.12. Bussen till juldagen avgår kl.18.15 från bussplan.

■ **Mariehamns pensionärsförening:** Julfesten! Nu skall du anmäla dig till MPF:s julfest fredag 14.12 kl 18.00 i Ålands hotell- och restaurangskola. Ring genast Birgit Kroneld tel. 13 109 eller Solveig Sundman tel. 12 952. Välkomna!

■ **ÅBSK:** Kom och gå med hunden i Luciatåget torsdag 13.12. Samling kl 18.30 utanför kyrkan på Norra Esplanadgatan. Vid frågor ring Ulla 040 778 0666.

■ **Ålands slöjd och konsthantverk:** Välkommen med på medlemslunch på torsdag 13.12 kl 12.00. Vi träffas på restaurang Spicy på Mariebad!

Messa Nyan!
0457-323 4444

IFK Mariehamns julkalender 2007

Lucka 9: 1862, 2344, 1239, 717, 196 julskinka 663
Lucka 10: 9, 267, 924, 1302, 2273, julskinka 1722
Lucka 11: 1161, 2941, 34, 2583, 821, radio 164
Lucka 12: 1884, 381, 745, 1264, 897, presentkort 2233
Lucka 13: 362, 586, 2353, 215, 142, tårta 2696
Lucka 14: 1556, 1436, 2607, 834, 2159, julskinka 2130
Lucka 15: 1724, 811, 2480, 1965, 202, julskinka 305
Lucka 16: 980, 1780, 1342, 977, 723, presentkort 1547

FÖRKÖP TILL JULDAGEN

entré 15,- (säljs t.o.m. 22.12)

supé inkl. entré 45,- (säljs t.o.m 20.12)

åldersgräns 20 år
öppet från kl. 18.00

Tel 24020 info@hotellarkipelag.aland.fi www.hotellarkipelag.com

Familjärt och hemtrevligt

Stormskärs Vårdshus
dukar upp sitt

Julbord med skärgårdsdelikatesser

den 14, 15, 16 21, och 22.12 kl 16-20

Ring och boka plats på tel 47 560 el 0400 783 086

Pris 35€, barn för halva priset

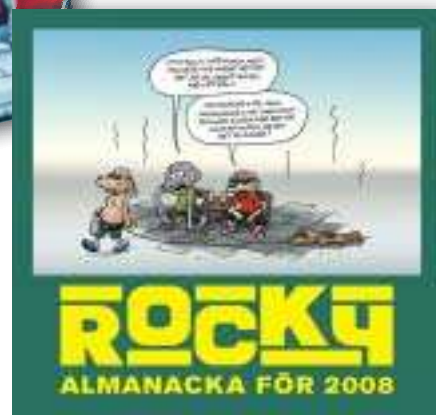
Välkomna!

ROCKY med Nyankortet

Passa på att köpa uppskattade julklappar till specialpris på Mariehamns bokhandel!

Rocky volym 13
16,- (19,80)

Rocky
almanacka 2008
16,- (19,80)

i samarbete med

MARIEHAMNS BOKHANDEL
Torggatan 14, tel 19 745

Vill du också ta del av förmåner och erbjudanden? Du får hem Nyankortet direkt när du tecknar en fortlöpande prenumeration. Information och aktuella erbjudanden på www.nyan.ax/nyankortet

folkhälsan

LUCIA 2007
TORSDAG 13 DECEMBER

LUCIAKRÖNING
kl 18.00 i St Görans kyrka

Ålands Lucia krönes av luciakommitténs ordförande Dan Mikkola.

Andakt hålles av Maria Båsk.

Ålands Lucia med tärnor under ledning av Anders Laine.
Kören Voces Alandicae. Dirigent Catherine Frisk Grönberg.

Victor Abrahamsson, saxofon.
Programblad 5€.

LUCIATÅG

startar kl 19.00 från St Görans kyrka

Tåget går längs Norra Esplanadgatan – Ålandsvägen – Skeppargatan – Skarpansvägen – Torggatan till Torget.

PÅ TORGET

Programmet börjar kl 19.00

Musikinstitutets kör Singoalla under ledning av Jenny Revali.
Ringdanser med Pia Lassila.

Ålands Lucia med tärnor sjunger efter ankomst till Torget.

Folkhälsans luciakommitté välkomnar alla små åländska lucior, stjärngossar och tomtar att delta i avslutningen av luciaprogrammet.

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Med sin tandglugg gav han den svenska trallen ett folkhemskt ansikte och lyckades själv överleva de flesta av sina samtida kollegor.

OVE SÄVERMAN om **Thore Skogman** i DN

Varm minnesstund på Kragerø

Hundra år sedan åländska Valona förliste

– En fantastisk upplevelse, riktigt värmande när man tänkte på vad som skedde för hundra år sedan.

Det säger Rolf Nordlund i Mariehamn som den 6 december var med när den åländska barken Valonas förlisning ihågkoms på Skåtøy kyrkogård på Kragerø i Norge.

Nordlunds morfar Frans Mattsson från Gottby var kapten på Valona.

Nya Åland uppmärksammade Valona redan på åttiotalet och skrev också nyligen om förlisningen i samband med att Sjöhistorisk årsskrift för Åland utkom. I den ingår en artikel av sjökapten **Lars Sjölund** med en del nya uppgifter om Valona och dess besättning.

Till hundraårsminnet har journalisten och författaren **Ivar Nefstad** i Norge gett ut en bok om de dramatiska händelserna natten mellan den 5 och 6 december 1907. Av Valonas besättning, som bestod av ålänningar, svenskar och finländare räddades bara en ung besättningsman, **Ragnar Andersson** från Sverige som spolades upp på land.

Rolf Nordlund berättar att han på eget initiativ besökt Kragerø första gången för tio år sedan.

– Efter att först ha letat på fel ställe kom jag rätt och fann det gravmonument som finns rest på platsen.

Minnet lever

Nu till hundraårsdagen begav sig Nordlund på nytt till Kragerø där man håller minnet av Valonas förlisning levande och höll en minneshögtid för de omkomnas minne. Nordlund berättar att ett tjugotal personer hade samlats på kyrkogården.

Stadsdirektören höll tal och både från staden och kulturförvaltningens sida lades det ned kransar. Journalister från fyra lokala tidningar bevakade ceremonin.

– En shantygrupp sjöng och

Hundraårsminne. Rolf Nordlund med den bok som Ivar Nefstad i Norge skrivit om åländska barken Valonas förlisning för hundra år sedan. Foto: JONAS EDSVIK

det blev en mycket högtidlig stund, säger Nordlund.

Trots att Valona var ett åländskt fartyg har årsdagen av dess förlisning inte uppmärksammats desto mera hemma på Åland.

– Jag visste inte riktigt vad jag skulle svara när man frågade mig hur man uppmärksammat händelsen hemma på Åland.

Alla namnen

Vid ceremonin läste man också upp samtliga omkomnas namn och det var första gången som listan var komplett. Som Lars Sjölund visat i sina efterforskningar var en person vars namn i alla år stått med på stenen inte alls med om förlisningen.

Rolf Nordlund är också mycket glad över Ivar Nefstads nyutkomna bok.

– Det är en fin sak att boken blivit till, att Nefstad velat lyfta fram historien om Valona trots att han inte själv har någon anknytning till dem som omkom. På det här sättet blir ju historien bevarad för eftervärlden. Och även Lars Sjölunds efterforskningar och den artikel han skrivit för Sjöhistorisk årsskrift är ett mycket värdefullt tillskott, säger Nordlund.

Blir kulturminne

Under besöket i Kragerø fick Nordlund information om att graven med dess monument

kommer att bevaras som en kulturgrav, vilket han tycker att känns hedersamt och ännu ett bevis för hur man lokalt tar sig an denna sak.

– När jag frågade om vi kan hjälpa till på något sätt från Åland med upprustningen, stenen står i dag lite snett, fick jag till svar att det behövs vi inte tänka på, det tar man helt och hållet ansvar för på Kragerø.

Trots att det genom åren skett många andra olyckor med åländska fartyg tycker Nordlund att man på Åland kunde ihågkomma Valona och dess besättning.

– Det var ju ändå en lite speciell händelse, säger han.

I vuxen ålder

Men också för Nordlund var det först i vuxen ålder som hans intresse på allvar väcktes för det som inträffat.

– Min mor **Helga**, som var bara åtta år gammal då Valona förliste och hennes far omkom, talade sällan om den sorgliga händelsen, konstaterar han.

Valonas befälhavare Frans Mattsson var född 1870 och alltså endast 37 år gammal vid förlisningen. Hemma på Åland blev hans hustru ensam med fem barn i åldrarna 1-9 år.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

Kransnedläggning. På hundraårsdagen av förlisningen, den 6 december, lade man ned kransar vid minnesstenen. Rolf Nordlund i mitten, tillsammans med företrädare för Kragerø stad. Foto: PRIVAT

Valona. Barken Valona under segel. Bilden ur Ålands sjöfartsmuseums samlingar.

Författare. Ivar Nefstad har skrivit en bok om förlisningen.

av **Lars Sjölund** på Åland som skrivit om Valona i Sjöhistorisk årsskrift.

– Vi har utbytt både bildma-

(Skräcknatten på Stråholmen) är titeln på Nefstads bok.

terial och information, något som bidragit till att kasta ljus över det historiska faktamaterialet. (jk)

Gospelkören Good News

ger julkonserter på söndag och måndag. För första gången gästar kören S:t Andreas kyrka i Lumparland där den ger konsert på söndag, den 16 december, kl 19.30 och på måndag kväll kl 19 blir det konsert i hemförsamlingen i S:t Görans kyrka.

Kören dirigeras av **Anders Hallbäck** och musiker denna gång är **Camilla Heidenberg** på piano och **Alexander Lindberg** på rytminstrument.

Repertoaren är rikt varierad: Kören tar sig an utmaningen att sjunga ”O little one Sweet” med melodi av Bach och andra mer klassiska stycken, medan tonvikten fortsättningsvis läggs på mer rytmiska och moderna melodier.

Solister under konserterna är **Aino Waller**, **Linda Pusinen**, **Susanne Eriksson** och **Sune Carlsson**. En trio kommer att framföra en egenhändigt komponerad julsång av **Liina Laine**.

Förutom julkonserterna uppträder Good News återigen på Birka Paradise på julaften. Det har blivit en kär tradition för många av körens medlemmar att sprida julstämning för kryssningsresenärerna. □

Fotografen Daniel Eriksson

får stöd av landskapsregeringen för utgivningen av fotoboken ”När vågorna vaknar” på engelska. Landskapsregeringen konstaterar att årets anslag för litterär verksamhet och översättning är disponerat, men förbinder sig att köpa in 50 exemplar för sammanlagt 2.250 euro. Eriksson hade anhållit om ett direkt bidrag på 3.000 euro för översättningsarbetet och dessutom stödköp av 100 exemplar av boken för 4.500 euro. □

Philip Björkqvist,

musikstuderande, skall ge två julkonserter på Åland. Lördagen den 22 december sjunger han i Lemlands kyrka och lördagen den 29 december i Lumparlands kyrka. Philip berättar att han kommer att sjunga traditionella julsånger som ”Julvisa” (J. Sibelius), ”När Jul är när” (O. Kotilainen), ”Sylvias Julvisa” (K. Collan), ”Nu är advent” (G. Nordqvist), ”Wiegenlied” (F. Schubert) med flera. □

Bokverket ”Come to Finland”,

byggt på affischmaterial kring turismen från olika tider går nu på export. Utrikesministeriets enhet för Finlandfrämjande har beställt nästan hela den engelska upplagan av boken. Den skall nu användas som gåvobok på Finlands ambassader runt om i världen. En ny upplaga kommer därför att tryckas.

Boken är skriven och sammanställd av **Magnus Londen**, **Joakim Enegren** och **Ant Simons**. □

Skrev bok om skräcknatten

– Det har skrivits flera lokala berättelser om Valonas förlisning genom åren, men till hundraårsminnet har jag försökt ge en samlad bild av den tragedi som utspann sig i vinternatten vid Stråholmen.

Det säger **Ivar Nefstad** om sin nyutkomna bok ”Redelsnatten (skräcknatten) på Stråholmen”.

Han säger att hans målsättning har varit att komplettera historien och lyfta fram hittills okända detaljer, tillsammans med bilder och andra illustrationer.

– Jag försöker ge en bild

av den enorma tragedi som tilldrog sig, inte bara i vinterstormen vid Stråholmen, utan också bland de efterlevande i Finland och Sverige.

Han nämner som exempel **Hilda Sofia Mattsson** som blev änka med fem minderåriga barn efter den 37-årige kaptenen och den 54-årige stuerten **Axel Ferdinand Lindblom** som efterlämnade hustru och tre barn. De övriga i besättningen var ogifta, den yngste var bara 16 år gammal.

Fel information

Nefstad konstaterar också att det aldrig blev officiellt utrett vilka som var ombord på Va-

lona och det i efterhand visat sig att en av dem som har sitt namn på minnesstenen i Kragerø inte alls var med ombord. En av de omkomna påträffades aldrig.

– Informationen till de efterlevande var också bristfällig. Ett kort meddelande från rederiet till en av de omkomnas anhöriga i Sverige berättar att sonen var begravd i Larvik. En annan anhörig letade utgående från Moss efter sin brors grav, men fann den aldrig.

Samarbete

Ivar Nefstad säger till Nyan att han i arbetet fått god hjälp

Jazz. Jazzklubbens ordförande Elisabeth Ekman, närmast kameran, vill ge fler unga en chans att framträda. Bakom henne från vänster: Jenny Revali, sångpedagog vid musikinstitutet, Minna Eriksson, elev vid institutet och Johanna Dahlgren, restaurangchef på Pommern. Foto: JONAS EDSVIK

Öppen scen för ung jazz

Jazzklubben samarbetar med musikinstitutet

Unga som vill musicera har inte alltid en arena, men nu öppnar Jazzklubben en dörr och bjuder in unga förmågor till sina jazzkvällar på restaurang Pommern.

Redan nu på lördag, när Marianne Kock är gäst, kommer musikstuderande från Ålands musikinstitut att medverka.

Elisabeth Ekman, ordförande i Jazzklubben, berättar att klubben nu hållit i gång i sex år och numera är fast etablerad på restaurang Pommern.

Man kan tillhandahålla piano och sånganläggning och har lagt ned massor med ideellt arbete på att få allt att fungera. Nu vill man vidga verksamheten genom att ge fler unga förmågor en möjlighet att delta.

Positivt

Elisabeth Ekman har själv, genom sitt arbete i lyceet, kontakt med unga som musicerar och har också kontaktat Ålands musikinstitut som ställt sig positivt. Jenny Revali, sångpedagog vid institutet, är entusiastisk och säger sig vara övertygad om att det finns många inom institutet som gärna ställer upp när det ges tillfälle att få framträda inför levande publik utanför institutet.

– Det är helt enkelt fan-

tastiskt att på detta sätt få tillgång till en öppen scen, säger hon.

Nu på lördag är det några av Jennys egna sångelever som medverkar.

Får inleda

Enligt Elisabeth Ekman är tanken att de unga skall få chansen att framträda under en timme, mellan kl. 19 och 20, innan den ordinarie konserten inleds. De som skall framträda får tillgång till sånganläggning och, enligt överenskommelse, instrument. Några större gage kan man inte utlova, men nog lite "fickpengar".

– Det man framför måste inte vara jazz, säger Elisabeth Ekman. Hon manar de unga som vill vara med under de jazzkvällar som följer under våren att ta kontakt, endera med henne eller med Jenny Revali eller någon av de övriga lärarna vid musikinstitutet.

Vårprogram

Det program för våren som jazzklubben kunde presentera i går innehåller flera intressanta namn.

Året inleds med trummissen **Anders Nyberg** med sitt band den 5 januari och sedan följer **Hasse Ling** med ett band som främst spelar tradjazz den 2 februari.

Den 3 mars kommer gruppen Tyresö Jazz på besök

och den 21 mars är det releaseparty för Red Beans nya cd och då medverkar T-time och **Maria Stenberg**.

Den 19 april blir det storfrämmande med **Ann Kristin Hedmark** med trio och den 17 maj avslutas våren med en kväll med Kuttens Bluesband.

Marianne Kock, som är gäst nu på lördag, den 15 december, kl 20, minns många genom hennes gamla slagdänga "Vackra sagor är så korta". Marianne Kock fick sitt genombrott som sångerska redan i början av sextio-talet då hon skivdebuterade.

Till Åland kommer hon med sin egen kvartett.

Samarbete

Att ta kända artister till Åland överstiger egentligen jazzklubbens egen förmåga och därför har man inlett ett samarbete med Eckerölinjen.

Elisabeth Ekman berättar att man samarbetar så att de artister som uppträder i jazzklubbens lördagsprogram spelar på söndagen på m/s Eckerö under hemfärden till Sverige.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

TEATERFÖRENINGEN I MARIEHAMN r.f.

Stormskärs Maja

Musikteater av Jussi Helminen efter Anni Blomqvists romansvit

FÖRESTÄLLNINGAR I MARIEHAMNS STADSHUS

SISTA CHANSEN!

14.12 kl 19.00 • 15.12 kl 19.00 • 16.12 kl 14.00 matiné

Musik Matti Puurtinen **Svensk översättning** Jan Lindroos
Regi och scenografi Robert Liewendahl
Sånginstudering Catherine Frisk-Grönberg
Kapellmästare John-Adam Sjölund

Biljetter: ÅLANDSBANKEN Citykontoret, informationen tfn 291 300 (mån-fre 9.30-16.15) samt i Stadshuset 1 timme före föreställningen

Biljettpris: 15€/10€

Läs mer om föreställningen på:

www.teater.ax

Stjärneljus – Julkonsert med Cantilena

Söndagen den 16 december kl 19.00 i Finströms kyrka

Dirigent: Elisabeth Karlsson
Ackompanjemang: Guy Karlsson
Programblad: 7 €

F:ma ERIK MATTSSON

BOSTADS AB LINGONBACKEN

Åtta lägenheter uppförs på Österhagsvägen 14 i Sviby, Jomala med inflyttning 1 maj 2008. Lugnt läge med skogen som granne i norr och cykelavstånd till staden.

Huset är byggt i två plan med fyra lägenheter i markplan, samtliga med terrass mot väster och fyra lägenheter på övre våningen alla med balkong.

Välj mellan:

- 2 rum, kök och badrum med bastu 65,3 m².....153.455 €
- 3 rum, kök och badrum med bastu 79,3 m².....182.390 €
- 4 rum, kök, toalett och badrum med bastu 95,5 m².....219.650 €

Alla lägenheter har P-tak för bilen och ett varmförråd om ca 7 m² i källaren.

Ett miljövänligt boende där lägenheten värms med vattenburen bergvärme kombinerat med mekanisk ventilation med värmeåtervinning.

Beräknat bolagsvederlag: 2,25 €/m² och månad.

Köpare före den 31 januari 2008 kan välja tapeter, kakel, klinker och köksinredning i sitt nya hem!

RS-finansiering.

AFFÄRSLOKAL PÅ KLINTEN I MARIEHAMN

Affärslokal med bra läge nära Västra utfarten säljes. Golvytan är ca 220 m² i markplan med ett lagerutrymme i källarplanet ca 80 m². Lokalen säljs i befintligt skick. Ledig i mars 2008.

Anbud lämnas till Fastighetscenter Ab senast 31 december 2007.

Säljaren förbehåller sig rätten att anta eller förkasta anbud samt förrätta auktion mellan högstbjudande.

SÄLGSTIGEN

Trevlig gavellägenhet byggd i flera etage 118,5 m². Utgångspris: 230.000 €

UTHYRES

- Storagatan, ny trea 75 m², inglasad balkong och garageplats. Hiss. Tillträde omedelbart.
- Enplansvilla, ca 128 m², fem rum o kök, badrum med bastu i Strandsnäs. Varmgarage.

God Jul och Gott Nytt År

önskar vi på

Torggatan 5, 22100 Mariehamn
Tel 17 760, fax 22 260
www.fastighetscenter.aland.cc

Sälj

det du inte behöver med en annons i **Torget**

NYHET! Ladda upp bilder på hemsidan

torget.ax

Ålands största köp & säljmarknad

Julstämning med saltstänk

Inte en julkrans så långt ögat når. Däremot sillhakar i järnsmide, armband av gäddskinn, ljus av både tjära och kanel – och en härlig julstämning. Ålands sjöfartsmuseums första julbasar var förhoppningsvis inte den sista.

Förutom att julshoppa kunde de många basarbesökarna också smaka åländsk julmust, irländsk whiskeykaka och, inte minst – beundra de fantasiska bidragen till tävlingen om den finaste pepparkaksfyren.

Mums! Fantastiskt god, tycker Ella Grüssner Cromwell-Morgan om julmusten från Peders aplogård. – Den ska helst serveras iskall, säger Siv Blomsterlund.

Nya former. Gädda, lake, gös och abborre – i Margareta Svenssons flinka fingrar förvandlas de sträva torra fiskskinnen till mjukaste samskinn. Och så småningom armband eller nåt annat användbart.

gårdens juldrycker, både vit och röd glögg samt en julmust.

– Det här är andra julen vi säljer glögg och julmust och de går åt som smör. Det är jätteskojigt.

Eftersom smaklökarnas okrönte drottning råkar passera, får Ella Grüssner Cromwell-Morgan passa på att ge ett smakutlåtande.

– Å, den här har jag aldrig

smakat förr, så spännande.

Den röda glöggen tycker hon är aningen för söt, den vita får klart godkänt och julmusten får mer än godkänt.

– Oj! Den är ju jättegod! Faktiskt helt fantastiskt god, säger hon och ser både överraskad och förtjust ut på en gång.

Tre bidrag hade man fått in till tävlingen om finaste pepparkaksfyren. Mest leenden och

muntra skratt väckte den rosa och chokladrandiga Marhällan, som här påpassligt nog fått när-gånget besök av Ålandsfärjan.

När juryn funderat ihop sig en stund enades man dock om att Marika Mannströms pepparkaksversion av Ryssarö fyr utanför Hangö gjort sig förtjänt av den ärofyllda guldmedaljen. Fem pepparkaksdegar, sju kvällar och flera påsar med godis gick det åt för att få den pampiga fyren färdig.

– Jag har länge tänkt att det skulle vara roligt att göra ett pepparkakshus, men aldrig kommit mig för. Nu fick jag en anledning, säger en glad och förvånansvärt förvånad vinnare.

Tröttnat på pepparkakor

Fyren är cirka 70 centimeter hög och uppvisar en fantastisk detaljrikedom – allt från fyrtorsrep av hallonsnören och en blå sparkstötting till snölyktor och små, inslagna julklappar med krusidulliga band. Förutom själva fyren då alltså.

– Lite pyssligt var det allt.

Pepparkaksfyren kommer att stå kvar på museet för allmän beskådan en dryg vecka till, sedan får de åka hem. Men någon julplundring på fyren blir det inte för Marika Mannströms del.

– Nej usch, jag vill inte se en pepparkaka förrän nästa jul! säger hon och skrattar.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Foto: ANDREAS DIENERT
foto@nyan.ax

Ålandsfärjan möter Marhällan. Fantasifull och stötning på åländskt vatten.

Köp julmaten ombord!

Östersjöns bästa priser:

Julskinka, svensk, färdigkokt benfri, ca 3,5 kg, 4,90/kg

Pressylta, svensk, handlagd ca 400 gr bit, 9,90/kg

Sikrom, 1 kg, 17,30

Fläskfilé 8,50/kg

VIKING LINE

www.vikingline.ax

humoristisk, tyckte domarna om pepparkaksvarianten av höstens mest uppmärksammade grund-

NYA ÅLANDS WWW guide

BOKA IN DIN HEMSIDA - DU OCKSÅ!
TFN 23 444, ANNONSAVDELNINGEN
FAX 23 450
ANNONS@NYAN.AX

FÖRSAMLINGAR

**MARIEHAMNS
FÖRSAMLING**

evl.fi/srk/mariehamn

FÖRSÄKRINGAR

**ALANDIABOLAGEN
ÅLANDS ÖMSESIDIGA**

alandia.com
omsen.ax

SMÅFÖRETAGARSERVICE

**ÅLANDS
FÖRETAGARFÖRENING**

aff.aland.fi

TIDNINGAR

NYA ÅLAND

www.nyan.ax

UTBILDNING

HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

ha.ax

ÖVRIGT

**MARIEHAMNS STAD
MISSBRUKARVÅRD**

[mariehamn.aland.fi/
missbrukarvard](http://mariehamn.aland.fi/missbrukarvard)

Årets jul- klapp

Vill du ge en gåva som blir uppskattad året runt? Då har vi den perfekta julklappen för dig, en

PRENUMERATION på Nya Åland

En gåvoprenumeration kostar 142€ för ett helt år. Vill du betala i två rater kostar det 75€ / gång. Normalpris 189€/år. Porto tillkommer på prenumerationer utanför Åland. Fyll i kupongen, e-posta prenumeration@nyan.ax eller ring 23 444!

Nya Åland
☆☆☆

Jag har Nyankortet och vill ge bort en uppskattad julklapp:

**NYA ÅLAND under ett helt år
för endast 142€**

☐ 1 rat 142€

☐ 2 rater 75€

Tidningen ska till:

Adress:

Postadress:

Telefon:

Underskrift:

Sänd presentkort och faktura till:

Namn:

Adress:

Postadress:

Telefon:

Underskrift:

Nya Åland
☆☆☆
bjuder på
portot

Nya Åland

Svarsförsändelse

Avtal 22100/41

22103 Mariehamn

Energiskt. I måndags började man provköra det nya värmekraftverket på Fabriksgatan i Mariehamn. 320 grader varm vattenånga blåstes ut. Orsaken är att man behöver ta prover och se att ångan är helt ren. Energi, berättar att den riktiga driften bör komma igång i slutet av veckan.

Härifrån kommer dånet i stan

Är det ett stridsflygplan?
Är det domedagen?
Nej, det är värmekraft-
verket som provkörs.

Det kommer från ingenstans och utan förvarning – dånet. Folk på stan tittar förvirrat omkring sig och upp i luften men ingenstans finns det där stridsplanet som man väntar sig få se när ljudet bara stiger och stiger.

Så stiger ett enormt moln av vit vattenånga mot skyn. Nya värmeverket vid Fabriksgatan i Mariehamn provkörs.

– Hittills verkar det gå bra, det har inte varit några bekymmer än vad jag vet, säger Ålands energis vd **Henning Lindström**.

Åländsk råvara

För ungefär ett år sedan påbörjades bygget. Nu står verket så gott som färdigt, och i slutet av veckan är det meningen att driften skall komma igång.

Det nya värmekraftverket har byggts i Mariehamns bioenergi ab:s namn och det kommer att drivas av, just det, biobränsle.

– Det är åländsk råvara som skall användas. Åländskt flis, bark och spån. I dag produceras 35 procent av fjärrvärmen med biobränsle, med det nya värmeverket kan vi producera 60 procent av fjärrvärmen med biobränsle, resten med olja, säger Henning Lindström.

Henning Lindström berättar att värmekraftverket kommer att förbruka unge-

Turbin. När ångturbinen sätts i drift snurrar den 7.000 varv per minut. Resultatet blir två megawatt grön el och åtta megawatt fjärrvärme.

fär 15 kubikmeter biobränsle i timmen vid full drift. I utbyte får man ut två megawatt grön el och åtta megawatt fjärrvärme. El som skall säljas av Ålands energi, och fjärrvärme som skall ersätta en del av den oljeproducerade fjärrvärmen som används i dag. Ungefär 650 byggnader i Mariehamn är anslutna

till fjärrvärmenätet. Kapacitet finns för att ansluta fler.

– På kort sikt får vi öka oljevermen igen i så fall.

Är det meningen att helt gå över till biobränsle i framtiden?

– Nu skall vi svälja en bit i taget. Det här har varit en tio miljoners investering som har tagit mycket tid, ungefär ett

och ett halvt år med alla upphandlingar.

320 grader

I går började man provköra det nya värmeverket.

– Pannan och rören har tvättats invändigt för att få bort kemikalier men det kan finnas någon liten partikel kvar, kanske lite rost, och det kan ska-

da när den blåses ut. I ugnen är det 650 grader just nu, berättar **Richard Frejd** från KMW Energi i Norrtelje, firman som varit huvudansvarig för bygget.

Frejd berättar vidare att effekten som uppnås när ångan blåses ut är 11.000 hk.

– Samma effekt som Viking Line har när den lägger ut ungefär.

Överlämnas i mars

Det nya värmekraftverket är dubbelt så stort som det Mariehamns bioenergi har i dag. Lagret är 2,5 gånger större och rymmer totalt 1000 kubikmeter bränsle i en stor silos.

– Leverantörerna tippar av bränslet i en ficka, sedan lyfter en gripskopa upp bränslet i silosen, och därifrån transporteras det via ett löpande band till pannan, berättar Henning Lindström.

Hela den här proceduren skall värmeverket klara av att göra själv.

– Det bygger på obemannad drift. Förstås behöver det viss tillsyn under dagarna, och underhållsjobb måste göras periodvis.

På fredag är det meningen att driften av verket skall komma i gång på riktigt.

– Det skall överlämnas i mars sen. Tills dess skall vi köra provdrift, och göra olika prestandaprover.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax

innan man börjar köra den genom turbinen. Henning Lindström, Ålands Energi, och Richard Frejd, KMW

Råvara. Åländsk skog utgör bränslet i det nya värmekraftverket. För miljön är biovärmeverket en vinst. Råvaran är lokal, den behöver inte transporteras långa vägar och den är en förnybar resurs. Som vid all förbränning frigörs koldioxid, men den återanvänds av den växande skogen och utsläppen blir alltså i slutändan plus minus noll.

Julöppet

 Fr.o.m. 13/12

Vardagar 09.00-20.00
Lördagar 10.00-15.00
Söndag 12.00-15.00
Julafton STÄNGT

Baby & Sjukvård
Norragatan, tel 12 504, fax 12 503

Vardagar 09.30-20.00
Lördagar 10.00-16.00
Söndagar 12.00-16.00
Julafton 09.00-12.00

BRITAS
Bok & Papper
Torggatan 10, tel 14 290

Vardagar 09.00-18.00
Lördagar 09.00-16.00
Söndag 23.12 09.00-16.00
Julafton 09.00-12.00
Juldagen o. annandagen STÄNGT

Citylivs
MITT I STA'N
TEL: 12 155

Vardagar 09.00-19.00
Lördagar 09.00-17.00
Söndagar STÄNGT
Julafton 09.00-13.00

EL SHADDAI
Norra Esplanadgatan 4, tel 19 077

DATA GROUP
IT- och IT-tjänster

JULÖPPET:

Vardag 08.30-17.00
Vardag 14-21/12 .. 08.30-20.00
Lördag 15 o 22/12 .. 10.00-14.00
Söndag 16 o 23/12 .. 11.00-14.00
Julafton STÄNGT

MKAB.com
Marknads- och Kvarterstjänster AB
Skarpansv. 26, tel 13 536, fax 16 566

Julöppet

Må - fre..... 11-18
Lördag 15 & 22.12 11-14
STÄNGT 24.12.07 - 1.1.08

God Jul!

SKÖNHETSSALONG
Påfågeln
Ålandsv. 32
tel 040 56 57 611
www.pafageln.fi

JULÖPPET
VARUHUSET ZEIPELS
Torggatan 7

Vardagar 9-20
Lördag 15/12 9-18
Söndag 16/12 9-18
Julafton 9-13

KappAhl
You look great!

 Dillen
GATUPLAN

Zko
- en trappa ner

 ROBERT'S COFFEE

Lördag 15/12 ... 09-16
Söndag 16/12 ... 11-16
Vardagar fr.o.m. 18/12 09-20
Lördag 22/12 ... 09-18
Söndag 23.12 ... 11-16
Julafton 09-12

BLOMBERGS blomsterhandel
Torggatan 15
Tel. 19 038, fax 23 037

Glashyttan i stan:

Vardagar 10-17
Lördagar 10-16
Söndag 12-16
Julafton STÄNGT

Eckerö butiken i Storby:

Alla dagar 11-16
17.12 STÄNGT
Julafton STÄNGT

 jussis keramik ab
Nygatan 1, tel 13 606

Vardagar 13-21.12 . 09.00-19.00
Lördag 15.12 09.00-15.00
Söndag 16.12 11.00-15.00
Lördag 22.12 09.00-18.00
Söndag 23.12 11.00-18.00
Julafton 24.12 11.00-13.00

SANDÅSENS BLOMSTERHÖRNA
Askuddsvägen 19, tfn. 23 220

Julöppet from 13.12 i båda husen:

Vardagar 08-19
Lördagar 09-15
Söndagar 11-15
Julafton 09-12
Nyårsafton 09-13

Lagerförsäljningen ordinarie öppettider

 BYGGVARUHUSET
www.byggvaruhuset.ax

 BÅT & FRUTIDS VARUHUSET

TFN *28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215, BYGGLAGRET 28 174

Julöppet i butiken!

Vardagar t.o.m. 14.12 .. 07.30-17.00
Lördag 15.12 09.00-16.00
Söndag 16.12 12.00-16.00
Måndag 17.12-
Fredag 21.12 07.30-19.00
Lördag 22.12 07.30-19.00
Söndag 23.12 12.00-16.00
Julafton 24.12 09.00-12.00
Måndag 31.12 09.00-13.00

HOLMBERGS
TEKNIK • KVALITET •
Godbyvägen tfn 23 555
www.holmbergs.ax

Julöppet
fr o m 13/12

Vardagar 9-20
Lördagar 10-16
Söndagar ... 12-16
Julafton 9-12

JUDYS
HANTVERK & INREDNING
Köpmansgatan 11. Tel +358 (0)1819 988
www.visitaland.com/judys

ÖPPET:

Vardagar ... **09-19**
Lördagar ... **09-16**
Söndagar ... **11-16**

K SUPERMARKET **ELSSA** för dina inköp

MATHIS
Ålandsvägen 42, tfn 28 149

Vardagar fr.om. 17/12 10-19
Lörd 15.12 och 22.12 11-16
Sönd 16.12 och 23.12 12-16

Välkommen!

matt.huset
Ålandsvägen 32 tfn 15 770

JULÖPPET:

Vardagar 08.00-17.00
Lördagar 09.00-13.00
Julafton STÄNGT

 Simons
bygg & trävaror
Dalkarbyvägen, tel 21 022, fax 23 744

Julöppet

Vardagar 9-19
Lördagar 10-16
Söndagar 12-16
Julafton 9-12

expert

STRANDBERG
Ekonomiegatan 3 Tel 14 400

Aktiespararen Ritva Siipi: Varför sålde banken mina aktier utan att informera mig?

Kräver ersättning av ÅAB

– Ålandsbanken har sålt mina aktier utan att ta kontakt med mig och utan att jag fått avgöra vilka aktier som skulle säljas. Banken har fått mig att framstå som en person som inte själv kan ta vara på sin förmögenhet. Det säger Ritva Siipi i Helsingfors som nu kräver kompensation av Ålandsbanken.

– Jag brukar i allmänhet inte ställa till med bråk, men det här gäller principer. Andra kan råka ut för det jag råkat ut för, och därför är det bra för folk att veta hur det kan gå till, säger Ritva Siipi, 75 år och aktiv aktiesparare, till Nya Åland.

Bakgrunden är följande: I juli i år godkände hon att exekutionsverket i Helsingfors skulle dra en tredjedel av hennes pension varje månad för återbetalning av en skuld på sammanlagt 9.600 euro. I oktober fick hon, till sin förvåning, veta att hennes aktier i olika börsnoterade finländska företag, bland annat Nokia, hade sålts via Ålandsbanken i Helsingfors för täckande av samma skuld – trots att hon inte fått någon som helst information om saken.

Ingen kontakt

Frågorna hon ställer sig är: Vem avgjorde, och på vilka grunder, vilka aktier som skulle säljas? Varför fick hon inte själv avgöra vilka aktier som skulle säljas, eller om hon ville betala sin skuld på något annat sätt? Och varför

informerades hon inte om åtgärden på förhand?

– Jag kan varken förstå eller acceptera att jag som kund kan hållas i skymundan på det här sättet. Ålandsbanken har förbundit sig till att följa Corporate Governance-regelverket och banklagen, och jag anser att banken måste stå för de finansiella förluster den åsamkat mig genom att sälja mina Nokia-aktier utan min vetskap Dessutom har banken fått mig att framstå som en person som satts under bankens förmynderskap och som inte själv kan ta vara på sin förmögenhet. Någon sådan fullmakt har jag inte gett, säger hon.

Kräver ersättning

Enligt hennes beräkningar har den skatt hon betalat på försäljningsvinsten, den tid som gått åt till att reda ut härvan samt telefon- och resekostnader kostat henne cirka 2.900 euro. Dessutom begär hon ersättning för sveda och värk på 300 euro, eller sammanlagt cirka 3.200 euro.

I bankens svar, som kom någon vecka senare, framgår det att exekutionsverket hade utmätt betydligt mer värdeandelar än vad som behövdes för att reglera skulden och banken tog därför kontakt med verket. Svaret därifrån blev att det inte spelade någon roll vilka värdeandelar som såldes och biträdande utmätningsmannen meddelade att banken inte skulle kontakta aktieägaren.

Kränt. Aktiespararen Ritva Siipi i Helsingfors är allt annat än glad över att Ålandsbanken sålt hennes Nokia-aktier utan hennes vetskap för att täcka en skuld som hon hade hos exekutionsverket. Var finns kundtryggheten, undrar hon som kräver ersättning av banken. Foto: ERKKI SANTAMALA

Ålandsbanken var inte heller skyldig enligt lag att få aktieägarens tillstånd till försäljningen, påpekar banken, och därför får Ritva Siipi ingen ersättning för utgifter, förluster, sveda och värk av banken.

Däremot fann banken det skäligt att ersätta henne för andra kostnader med 146+18 euro.

– En löjlig summa, är hennes kommentar.

Skrev till vd

Efter det skrev hon brev till Ålandsbankens vd **Peter Grönlund** med önskemål om att ersättningsanspråket skulle tas upp i bankens styrelse. I brevet framför hon åsikten att Ålandsbanken ställs i en bisarr dager om det är så att

en biträdande utmätningsman kan förbjuda banken att ta kontakt med sin kund.

”Överhuvudtaget är det förnedrande att Ålandsbankens jurister nöjer sig att diskutera mitt fall med en biträdande utmätningsman”, skriver hon.

– Med rätta kan jag fråga varför Ålandsbanken har sålt mina aktier utan att ens muntligen ta kontakt med mig. Finns det ingen banksekretess? Var finns kundtryggheten på Ålandsbanken?

”Svart på vitt”

I går kontaktade Ritva Siipi Nya Åland igen och berättade att hon fått svart på vitt från exekutionsverket att man där inte hade sagt att banken skulle låta bli att

ta kontakt med henne. Hon kontaktade också ÅAB:s styrelseordförande **Göran Lindholm** för hon vill att ärendet tas upp i bankens styrelse.

– Om bankens anställda har gjort fel tycker jag att det borde rättas till ordentligt. Det här är faktiskt ganska tråkigt – jag som har talat så varmt för Åland och Ålandsbanken på fastlandet och fått många att bli kunder i banken!

Hon ska nu skicka ärendet vidare till finansinspektionen med begäran om utredning.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Häradsfogden:

Kunde ha skötts bättre

Ritva Siipi borde ha informerats på förhand om vilka åtgärder som planerades så att hon skulle ha kunnat reglera sin skuld på det sätt som var bäst för henne.

Det skriver häradsfogde **Veikko Alhanko** i sitt svar till Ritva Siipi vars aktier såldes av Ålandsbanken utan hennes vetskap.

Häradsfogden konstaterar att något juridiskt fel inte har begåtts, men att det trots det finns skäl att informera. Han skriver vidare att biträdande utmätningsmannens avsikt var att enbart skuldbeloppet skulle täckas via aktieförsäljningen, men att hans begäran var illa formulerad och att banken därför själv hade valt vilken egendom som skulle avyttras. Brevet avslutas med att ärendet hade kunnat skötas bättre med information och med en tydligare försäljningsbegäran, något som han också har informerat biträdande utmätningsmannen om.

– På exekutionsverket nekade man till att ha sagt att biträdande utmätningsmannen inte skulle ta kontakt med mig. Det är något som Ålandsbanken i Helsingfors har hittat på, kommenterar Ritva Siipi häradsfogdens brev. (ao)

Det har blivit roligare att vara på jobbet.

Nya Ford Transit! En av världens mest sålda transportbilar har nu fått en helt ny design. Det enda du kommer känna igen är de låga ägandekostnaderna och det praktiska lastutrymmet. Nya Ford Transit har även ett klassledande stöldskydd. Med sitt nya formspråk, sin ombonade förarmiljö och sina fantastiska köregenskaper talar nya Ford Transit till både hjärnan och hjärtat.

Nya **Ford**Transit pris från: 28.300 € inkl. lev.kostn.

Företagare obs! Utnyttja momsavdragsförmånen. Vi har i lager två st Ford Transit 300M med lågt tak, som kan registreras ännu i år. Bilarna är bl.a. utrustade med AC, dimljus fram, eluppvärmd vindruta, regnsensor, radio med 6 skivors cd-spelare, skjutdörrar på vänster och högersida, metallfärg. Pris: 31.460€ inkl. lev.kostn.

MOTOR • COMPANY
BILHUSET I MARIEHAMN

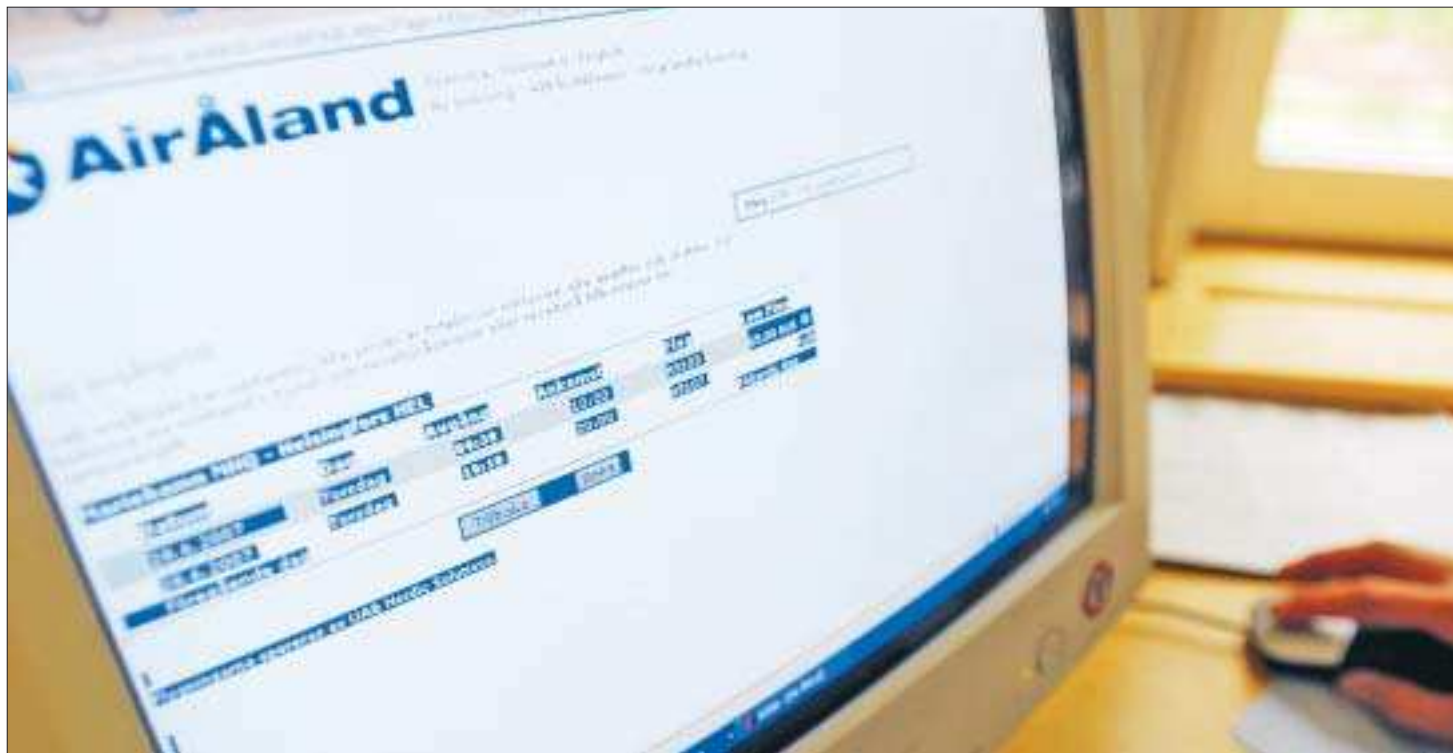
Västra utfarten, tel *5252
Tom Enestam 525 303, Tony Sommarström 525 309
Bilförsäljningen öppet vardagar 9-17, lördagar 11-14

www.motorcompany.ax

En välvillig
julhälsning:
Julkortet med det
Röda Korset

Jullov för flyget. Flygtrafiken mellan Stockholm och Mariehamn står stilla under julhelgen.

Foto: ANDREAS DIENERT

Jullov för flyget till Stockholm i år

Både juldagarna och de två därpå följande klämdagarna kommer Air Ålands trafik till Stockholm att ligga nere i år.

Att man inte skulle flyga på julafton, juldagen eller julannandagen var bestämt sedan tidigare. Nu har Air Åland anhängit om att få ställa in också flygturerna mellan Mariehamn och Stockholm torsdagen den 27 och fredagen den 28 december. Anledningen är att man hittills inte fått in några bokningar för de aktuella dagarna.

– Man vill hellre ge persona-

len lite extra ledigt under de så kallade klämdagarna. Det skulle jag också passa på att göra om jag var flygbolag och det inte var några bokningar de dagarna, säger trafikavdelningens avdelningschef **Niklas Karlman**.

Få affärsresenärer

Landskapsregeringen beslutade i går tisdag att gå Air Ålands anhängan till mötes.

– Man beslutade att gå med på flygbolagets begäran, under förutsättning att det inte kommer in några bokningar under denna vecka,

Även om julen normalt sett

är en tid då folk reser mycket, verkar det tydligen inte finnas efterfrågan på just denna linje.

– Det beror säkert på att det främst är en linje som utnyttjas av affärsfolket, och många verkar ta det lugnt mellan jul och nyår.

Kommande behov

En förutsättning för beviljandet är att ersättningen för turerna också dras av. Det innebär att landskapet sparar sammanlagt 5.400 euro på de indragna turerna, medan det för Air Ålands del innebär att motsvarande

inkomster från de två dagarna uteblir.

– Pengarna sparar vi för senare behov. De kan vara bra att ha om det någon dag blir nödvändigt att lägga in en extra tur.

Om någon absolut vill åka flyg till Stockholm någon av de aktuella dagarna, bör man alltså se till att boka biljett före fredagen den 14 december klockan 17.00.

Beslutet fattades vid enskild föredragning av trafikminister **Runar Karlsson**.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Nu finns avloppsplan för Saltvik

Efter många år finns nu ett färdigt förslag på utbyggnad av den kommunala avloppet i Saltvik.

Utbyggnaden sträcker sig från väst till öst i kommunen och beräknas vara en investering på cirka 1,4 miljoner.

I oktober 2005 tog tekniska nämnden i Saltvik upp frågan om utbyggnaden av de kommunala avloppet, i samband med de strängare kraven på enskilda avloppsanläggningar. Befintliga äldre och dåliga avloppsanläggningar ska vara åtgärdade före år 2008 och år 2014 ska alla avloppsanläggningar uppfylla de nya kraven.

Dåliga anläggningar är enligt reglerna sådana som enbart har slamavskiljning och sedan rinner avloppsvattnet direkt ut i naturen, utan efterföljande behandling.

Kommunen kan bevilja fastighetsinnehavare dispens, ifall fastighetsinnehavaren kan visa

att avloppet kommer att anslutas till gemensamt uppsamlings-system.

Många personer som är bosatta i närheten av kommunens avloppsnät i Saltvik visade år 2005 intresse för att ansluta sig till nätet istället för att bygga nya enskilda avloppsanläggningar. Så för att underlätta planeringen beslöt kommunen att utarbeta en utbyggnadsplan både geografiskt och tidsmässigt.

30 procent från Ir

Utbyggnaden växte under åren och det förslag som 26 november godkändes av kommunstyrelsen omfattar 191 hushåll och enligt planen ska byggandet pågå fram till 2013.

Finansieringen ska ske till 30 procent genom landskapsandelar, 40 procent genom anslutningsavgifter och 30 procent via avloppsavgiften.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Fakta/Avloppsprojektet i Saltvik

■ Totalt ingår 191 hushåll i elva områden från, öst till väst, i förslaget på utbyggnad av den kommunala avloppet i Saltvik.
■ Totalt beräknas projektet vara en investering på 1,4 miljoner och pågå till år 2013.
■ Område 1: Byar mellan Bartsgårda och Ödkarby, 14 egnahemshus.
■ Område 2: Delar av Ödkarby och Hjortö, 16 hus.
■ Område 3: Kavelbro-Rangsbö och delar av norra Kvarnbo, 17 hus.
■ Område 4: Västra Kvarnbo, 12 hus.

■ Område 5: Delar av Ödkarby, Sälis, Näs och Laby, 32 hus.
■ Område 6: Delar av Näs och Laby, 28 hus.
■ Område 7: Strandbebyggelse längs Vandöfjärdens östra strand, 18 hus.
■ Område 8: Delar av Lagmansby och Bertby, 27 hus.
■ Område 9: Ödkarby (Guy Linde med flera), 10 hus.
■ Område 10: öster om landsvägen vid Låfsböle vägskäl, 12 hus.
■ Område 11: Kvarnbo (A Sorsa med flera), 5 hushåll. (ab)

expert har julens bästa klappar!

LG

V280 SNYGG OCH ENKEL DVD/VIDEO COMBO
Spelar de flesta DVD-skivor och -format. PAL progressive scan, skalar upp dina gamla bands kvalitet så de ser bättre ut än du minns dem

149€

DVX298HB LÄTTANVÄND OCH FUNKTIONELL DVD-SPELARE
HDMI för bästa bild och ljud, superslimmad design för att passa din platta TV. Spelar de flesta DVD/CD-formaten samt JPEG, DivX och Xvid. PAL progressive scan som skalar upp och förbättrar bilden. USB för din Mp3-spelare.

110€

1299€

37LF65 37" DIGITAL LCD-TV
Full HD LCD, 1920x1080p resolution, responstid 8 ms, kontrast 5000:1, Full HD XD engine, Black Stretcher, 1:1 pixelmappning, Dolby Digital Decoder, SimpLink, Intelligent eye, 1000 sidor snabbtext, 2xHDMI, 2xScart, Component

DR275 MULTIFORMATS DVD-INSPELARE
Spelar in på DVD +/-R/RW, spelar upp de flesta format inklusive DivX. Spelar in upp till 11 timmar TV på 4,7 Gb DVD-skiva. Menysystem med ikoner som är självinstruerande, enkel inspelning och redigering

179€

42LT75 Time Machine 42" DIGITAL LCD-TV
HD S-IPS panel, responstid 5 ms, 1366x768 resolution, kontrast 8000:1, Full HD, XD engine, 1:1 pixelmappning, 160 Gb hårddisk (57 h inspelning), 2xDVB-T tuner, 1000 sidors snabb text, 2xHDMI, PC ingång, Component

1690€

GT902PB MUSIKANLÄGGNING
Med slimmade högtalare och HDMI utgång som tillsammans med TV eller projektor bildar hemmabio. XTS-pro heldigital förstärkare. Totalt är hela effekten 1000 W. HDMI 576i, 576p, 720p och 1080i. USB plus för enkel anslutning av media/Mp3.

449€

899€

32LC56 32" DIGITAL LCD-TV
S-IPS panel, XD engine 3, 1366x768 resolution, 8 ms responstid, 1000 sidors snabb text, stöder 1080p (FullHD), 2xHDMI, 2xScart, Component in, Digital Audio out, RGB in, PC Audio in

Betala bekvämt med EXPERTKREDIT

Ekonomiegatan 3
Tel 14 400

expert

STRANDBERG

vardagar 9-17
lördagar 10-14

Välkomna!

En man trängde sig oinbjuden in på Nobelfesten i Stadshuset i Stockholm på måndagen. Han berättade för antikexperten **Peder Lamm** att han plankat in och att det var sjuttonde året i rad, skriver Expressen och Aftonbladet. Säkerhetspolisen hittade mannen, som avvisades.

riksnytt

Oljebolaget Shell börjar testa möjligheterna att odla alger för att användas som råvara vid tillverkningen av biobränslen. Enligt Shell är algerna en lovande råvara eftersom de per hektar producerar 15 gånger mer växtolja än palmer, raps, soja eller den tropiska växten jatropha.

Inrikesflyget tappar passagerare

Ser mörkt ut. November var en dyster månad för Finnair i inrikestrafiken, men totalt sett gick det bra för bolaget.

Foto: JONAS EDSVIK

HELSINGFORS. Antalet passagerare på inrikesfly-

Finnair meddelade på tisdagen att antalet passagerare minskade med över tolv procent jämfört med i fjol och Blue 1 meddelade redan i måndags om en minskning på tio procent. Finnairs och Blue 1:s plan flög halvfulla, i medeltal var endast 55 platser av 100 bokade. Finnair lyckades dock höja den så kallade kabinfaktorn genom

att skära ner utbudet mer än vad efterfrågan minskade.

Inget trendbrott

Finncom som flyger från de mindre flygfälten tog åt sig en liten del av de andra förluster, men i förhållande till bolagets tidigare siffror blev ökningen stor, 80 procent. Finncom sköter Finnairs matartrafik medan Finnair i högre grad än tidigare sköter huvudrutterna. Finnair anser inte att det är frågan om något trendbrott.

– Det är precis likadant som förut. Om en del av trafiken inte sköts av oss längre utan av Finncomm är det klart att det syns som minus hos oss och plus hos dem, säger Finnairdirektören **Petteri Kostermaa**, som har ansvaret för ruttnätet.

Ökade på Asien

Informationschef **Tom Christides** ser inte heller någon dramatisk förändring. Hans bolag har skurit ner på spe-

cialpriserna och försökt öka lönsamheten, vilket märkts i passagerarantalet. Trots att inrikestrafiken hade problem i november ökade Finnairs totala ruttrafik med över en fjärdedel från i fjol. Den största ökningen kom i Asientrafiken. Placerarna tolkade nyheter-na som positiva, för Finnair noterades för ett plus på över 7,5 procent under eftermiddagen på Helsingforsbörsen. (FNB)

Ny rättegång om vadslagningsfusk

HELSINGFORS. Vadslag-ningsfusk i den inhemska fotbollen ska behandlas igen i rätten.

I början av månaden inleddes en rättegång mot en fotbolls-målvakt som misstänks för att ha tagit emot mutor. Nu åtalas en före detta fotbollstränare för Warkaus JK och en storspelare för grovt bedrägeri och för tre fall av givande av muta i näringsverksamhet. Förberedelsesammanträdet i fallet hölls i Vanda tingsrätt på tisdagen. Åklagaren yrkar villkorslöst fängelse i ett och ett halvt år för de åtalade männen. Enligt förundersökningen försökte männen påverka utgången av tre matcher. Den första kontakten togs hösten 2003 då ligalaget Jaros tränare erbjöds 17.000 euro om laget lägger sig, men tränaren vägrade. Nästa sommar kontaktades

målvakten i Rakuunat i Ettan. Han erbjöds 3.000 euro om laget förlorar mot KuPS. Tredje gången kontaktades ligaklubben Honkas målvakt, men även han vägrade samarbeta. Åtalet gäller också matcher som Warkaus JK spelat då en av de åtalade männen tränade klubben. Sommaren 2004 förlorade Warkaus på bortaplan mot JJK i en match i Tvåan. Den andra misstänkte mannen hade satsat sammanlagt 63.000 euro på matchen och vann 209.000 euro på att Warkaus förlorade. I förhören har han uppgett att han inte minns något av fallet. I polisundersökningen har det framkommit att storspelaren i cirka trettio repriser betalat in pengar på tränarens konto. Den största transaktionen, på 10.000 euro, gjordes två dagar efter förlustmatchen mot JJK. (FNB)

Nya sätt att hitta licenssmitare

HELSINGFORS. Rundradi-ons ekonomiska trångmål bekymrar riksdagen.

Riksdagsledamöterna sammanträdde på tisdagen för att behandla ändringen av kommunikationsmarknadslagen, men kunde inte låta bli att diskutera Rundradions ekonomi. En del av ledamöterna ansåg att det inte är konstigt att antalet tv-avgiftsbetalare har minskat, eftersom det digitala systemet till vissa delar har fungerat uruselt. Detta ansågs dock inte vara en gångbar förklaring till att titta på tv utan avgift. Som botemedel föreslogs bland annat övergång till budgetfinansiering och tv-avgiftssystemet som används i Norge. I Norge kan man inte skaffa sig ett betal-tv-kort utan att bevisa att man

har betalat sin tv-avgift. Kommunikationsminister **Suvi Lindén** (saml) uppgav att ministeriet utreder möjligheten att kombinera registret över människor som betalat sin tv-avgift med registret över människor som skaffat betal-tv. Den nuvarande lagstiftningen tillåter inte samkörning av register på det här sättet. Ministern påminde också att det inte är tillåtet att med tekniska hjälpmedel spåra tv-apparter som inte har tv-licens. Det strider mot de grundlag-senliga rättigheterna. Lindén lovade att hon kommer att försöka skaffa fram fler hjälpmedel åt tv-avgifts-kontrollanterna. Rundradio-diskussionen fortsätter på torsdag, när riksdagen inleder behandlingen av bolagets verksamhetsbe-rättelse. (FNB)

Trafikskyddet vill införa körprov för mopedkort

■**HELSINGFORS.** Trafikskyddet har lagt fram ett förslag för kommunikationsministeriet om att införa körprov för alla som tar mopedkörkort. I så fall skulle det även bli obligatoriskt med körlektioner. Trafikskyddet vill att ärendet behandlas så snabbt som

möjligt, eftersom antalet mopedolyckor ökat snabbt. Orsaken är ofta att förarna inte har koll på hur de ska gruppera och svänga i korsningar. Om körprovet inte har önskad effekt anser Trafikskyddet att åldersgränsen för mopedkörkort kunde höjas i framtiden. (FNB)

Grönbloom satsar miljoner på RG Line

■**VASA.** Huvudägaren i RG Line **Rabbe Grönbloom** ökar sina investeringar i bolaget till mer än fem miljoner euro. Grönbloom lägger till nästan fyra miljoner. Vasa stadsstyrelse godkände i måndags ett stödpaket där staden kvarstår som garant för rederiets lån på 2,7 miljoner euro.

Världen just nu

Snigelfart på klimatmötet

■**NUSA DUA, BALI.** De flesta frågor var ännu olösta på tisdagen när bara tre dagar återstod av FN:s klimatkonferens på Bali. Oenighet råder mellan EU och USA, och mellan olika u-länder. Trots detta tror de flesta på en lycklig utgång. Miljöministrarna har nu anlänt för att ta över från tjänstemännen som sedan förra veckan brottats med att hitta lösningar som alla länder kan acceptera. Uppgiften är inte lätt. I mötet deltar drygt 10.000 delegater från nästan 190 länder, vilket gör mötet på Bali till det största klimatmötet hittills. – Det blir en lång natt. Texten måste rensas så långt möjligt innan ministrarna får den i sin hand på onsdag, säger **Agnes von Gersdorff**, en av ledamöterna i den svenska delegationen.

EU mot USA

Den på ytan största konflikten gäller striden mellan EU och USA om vilka framtidsmål som ska stå i texten. EU vill att inriktningen för i-länderna ska vara minskningar av utsläppen av växthusgaser på mellan 25 och 40 procent till 2020, och drygt 50 procent till 2050. USA vill inte ha några siffror över huvud taget. Ännu på tisdagen fanns dock siffrorna fortfarande kvar i texten. – För EU är det viktigt att en tydlig vision finns med, säger von Gersdorff. Generalsekreteraren i FN:s klimatkonvention (UNFCCC), **Yvo de Boer**, har en annan åsikt. Det som är avsikten med mötet är att starta nya förhandlingar om ett klimatavtal som ersätter Kyotoprotokollet när det löper ut 2012. – Jag tror inte siffrorna är nödvändiga. Det viktiga är att komma överens om en ny förhandlingsrunda, säger han.

Stora utsläpp

Uppenbart är att USA har stöd av Kanada, Japan och Australien, tre länder som har problem med stora utsläpp och helst vill slippa specifika siffror i sluttexten. Trots problemen är det troliga ändå att länderna enas om det viktiga: nya förhandlingar med målet att dessa ska vara klara 2009. Sifferproblematiken löses sannolikt genom någon form av kompromiss. Uppenbart är att u-länderna också har splittrats i olika läger - vilket inte är särskilt underligt med tanke på vilken heterogen grupp det rör sig om. Där finns utfattiga afrikanska länder tillsammans med stormrika oljeländer, plus snabbt växande jättar som Indien och Kina. (FNB–TT)

Nästan 70 döda i Alger

■**ALGER.** Bilbombattackerna i Algeriets huvudstad Alger krävde nästan 70 liv, uppger källor inom landets hälsovårdsministerium. Bland de döda finns minst en FN-anställd och flera saknas fortfarande. Enligt andra källor dödades minst tio FN-anställda. En av bomberna detonerade utanför FN:s kontor i Alger och den andra i närheten av Algeriets högsta domstol. Flera av offren är studerande. De befann sig i en buss som fattade eld efter en av explosionerna. Polisen uppger att en av attackerna var ett självmordsattentat. (FNB–Reuters–AFP)

Talibankontrollerad stad erövrad

■**KABUL.** Internationella styrkor och Afghanistans armé har återerövrat staden Musa Qala, uppger Afghanistans försvarsministerium. Striderna i staden har pågått sedan fredagen då offensiven mot talibanfästet inleddes. Talibanerna erövrade staden i februari. – Musa Qala är befriad. Våra styrkor är i staden och på torget. Talibanerna har flytt i alla fyra väderstreck, sade försvarsministeriets informatör **Zahir Azimi** på tisdagen. Musa Qala ligger i landskapet Helmand i södra Afghanistan. Under det senaste året har talibanerna utkämpat ett häftigt gerillakrig mot regeringsstyrkor och de internationella styrkorna i området. Musa Qala som var den enda större staden under talibanernas kontroll. Minst två soldater ur den Nato-ledda styrkan Isaf och ett tiotal talibaner dödades under erövringen av Musa Qala. (FNB–Reuters)

Medvedev förordar Putin

■**MOSKVA/HELSINGFORS.** Den flera månader långa ovissheten om den kommande maktstrukturen i Ryssland verkade vara över på tisdagen då president **Vladimir Putins** presidentkandidat **Dmitrij Medvedev** sade att han vill att Putin blir premiärminister. Ryssland ser nu ut att på ett dygn ha gett svar på de största frågorna inom landets politik: vem ska efterträda Putin och vad ska Putin göra efter sin mandatperiod. På måndagen utsåg Putin sin första vice premiärminister Dmitrij Medvedev till sin favoritkandidat i presidentvalet i mars. Putins stöd betyder i praktiken att Medvedev med säkerhet vinner valet. På tisdagen tackade Medvedev för förtroendet och sade att Putin borde bli premiärminister efter att han lämnar presidentposten. – Jag anser att det är mycket viktigt för vårt land att Vladimir Vladimirovitj Putin fortsätter på den verkställande maktens högsta post, det vill säga i ledningen för Rysslands regering, sade Medvedev till rysk tv. Putin ville på tisdagen inte säga om han tar emot erbjudandet. Enligt en del iakttagare har den mäktiga presidenten ännu inte beslutat vad han vill göra efter valet i mars. Medvedev försäkrade att han kommer att fortsätta att följa Putine-rans politiska linje. (FNB–AFP–Reuters)

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”Efter djupt och allvarligt övervägande har jag bestämt mig för att utesluta mig själv från att vara manager för England trots att det är en fantastisk position för mig.

JOSÉ MOURINHO

Lyyski nöjd med ligaprogrammet

FOTBOLL. IFK Mariehamns spelare och supportrar kan börja fylla i nästa års kalender. Ligaprogrammet är nu offentliggjort och tränaren Pekka Lyyski är nöjd.
– Jag tycker det ser bra ut, säger han.

IFK Mariehamn startar ligasäsongen på hemmaplan 28 april när Helsingforslaget HJK gästas Wiklöf Holding Arena. Matchen blir dessutom tv-sänd.

– Vi började ju borta mot TPS i fjol, så nu var det vår tur att börja hemma, säger Pekka Lyyski och tillägger:

– HJK är bra motstånd att inleda med, om man nu ska spekulera så här några månader framåt.

Ur spelar- och tränarsynpunkt tycker han ligaprogrammet ser bra ut.

– Det är ganska många matcher i maj innan EM-uppehållet då vi får titta på var vi står, säger han.

Hinner bygga laget

Det handlar om hela åtta matcher på lika många veckor, men det bekymrar inte Lyyski.

– Med tanke på uppehållet bör det vara så, säger han.

Ytterligare en fördel med spelschemat för 2008, är att tabellen inte blir haltande på samma sätt som tidigare år.

– Bara alla får licens kommer vi att spela ungefär lika många matcher och det blir jämna omgångar. Det är viktigt för alla och gör det roligare att följa fotbollen eftersom det blir intressantare på

Kan planera. IFK Mariehamns supportrar kan plocka fram 2008 års kalender och fylla i dagarna. Ligaprogrammet för nästa år offentliggjordes nämligen i går.
Foto: ANDREAS DIENERT

alla sätt, säger Pekka Lyyski.

Han konstaterar att laget bör ha en del tur i början.

– Jag hoppas att alla spelare är i skick, matcherna kommer tajt och blir någon skadad finns det ingen som vill riskera att missa åtta matcher. Men nu finns gott om tid att bygga

laget, det blir ju en hel del ändringar även i IFK.

Råd med ledigt

Inledningsvis har IFK många torsdagsmatcher.

– Det har visat sig att vi drar mest publik på söndagar. Men de här matcherna spelas på

torsdagar innan stugsäsongen, så det handlar om att IFK måste ha bra marknadsföring. Jag tror inte torsdagar behöver vara ett dåligt alternativ, säger Lyyski.

Den grönvita spelartuppen har haft en lång semester och kör igång igen med tester nästa måndag.

– Vi har haft två tunga säsonger där vi börjat säsongen tidigt, men nu känner vi att vi haft råd att ge spelarna längre ledigt. Och pojkarna har behövt semestern, säger han.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Supportrarna kan få sin resa

FOTBOLL. Kristi himmelsfärdsdag infaller på valborg i år, varför den traditionsenliga supporterresan till matchen HJK-IFK Mariehamn inte blir som vanligt.

– Men klubbarna är välkomna att förhandla om en tidigare matchtid den 27 juli om de själva vill, säger tävlingschef Peter Lundström.

Kristi himmelsfärdsdag har flera år motsvarat en dag när Finnair Stadium i Helsingfors färgas grönvit av IFK Mariehamns fans. Det blir dock ingen sådan tillställning på helgdagen nästa år eftersom den infaller 1 maj.

– Det är den enda orsaken, vi har inte ens försökt få matcher på den dagen, säger Tipsligans tävlingschef Peter Lundström som gjort upp ligaprogrammet.

I år spelas matchen HJK-IFK istället den 27 juli med preliminär avspark klockan 18.30. Det är dock inte ristat i sten.

– Vi har diskuterat om matchen skulle spelas tidigare på dagen så supportrarna hinner hem och förbundet har gett sitt godkännande. Klubbarna är välkomna att förhandla om en tidigare matchtid då om de själva vill, säger han.

I övrigt är han mycket nöjd med schemat för nästa års ligaprogram.

– Det har gått lättare och blivit bättre än tidigare, det här är något jag gärna skriver under att jag gjort. Det har inte alltid känts så förut, säger han.

Han ser programmet uppdelat i fyra delar. Inledningsvis spelas omgång 1–8 innan landskamper och europamästerskapen orsakar en paus i programmet.

– Då har samtliga lag spelat lika många matcher, säger Peter Lundström.

IFK-HJK i tv

Vidare kommer sommaromgångarna 9–19 som bildar en ny helhet. Även här står alla lag på lika många spelade matcher vid månadsskiftet augusti/september.

– Samtliga lag som deltar i internationella turneringar spelar den här gången jämbördes med alla andra. Det är väldigt viktigt.

Höstomgångarna 20–24 kommer innan en ny landslagspaus innan ”finalomgångarna” 25–26 som slutligen avgör ligan.

– De här ingredienserna är nya i finsk fotboll, men det är precis som det ska vara.

En del matcher är förlagda mitt i veckan för att lag som spelar internationellt, som Tampere United i Champions League och TPS i Intertotocupen, inte

IFK Mariehamn och de övriga lagen kan se fram emot ett jämnare ligaprogram än tidigare. Från vänster ses Jani Lyyski, André Hansell och Daniel Johansson. Foto: JONAS EDSVIK

ska behöva ändra sitt schema om de går vidare. Andra lag spelar på annorlunda dagar på grund av tv-sändningar.

– Vi har inte gått ut med det officiellt, men du behöver inte vara en detektiv för att förstå att IFK Mariehamns premiär mot HJK är tv-sänd, säger Peter Lundström.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Fakta/IFK:s ligaprogram 2008

Samtliga matcher börjar klockan 18.30.

Måndag 28 april	IFK Mariehamn-HJK.
Söndag 4 maj	MyPa-IFK Mariehamn.
Torsdag 8 maj	IFK Mariehamn-FC KooTeePee.
Söndag 11 maj	FF Jaro-IFK Mariehamn.
Torsdag 15 maj	IFK Mariehamn-VPS.
Söndag 18 maj	RoPS-IFK Mariehamn.
Torsdag 22 maj	IFK Mariehamn-KuPS.
Söndag 25 maj	TPS-IFK Mariehamn.
Torsdag 26 juni	IFK Mariehamn-FC Inter.
Måndag 30 juni	FC Haka-IFK Mariehamn.
Söndag 6 juli	IFK Mariehamn-Tampere Utd.
Söndag 13 juli	IFK Mariehamn-FC Lahti.
Söndag 20 juli	FC Honka-IFK Mariehamn.
Söndag 27 juli	HJK-IFK Mariehamn.
Söndag 3 augusti	IFK Mariehamn-MyPa.
Söndag 10 augusti	FC KooTeePee-IFK Mariehamn.
Söndag 17 augusti	IFK Mariehamn-FF Jaro.
Söndag 24 augusti	VPS-IFK Mariehamn.
Söndag 31 augusti	IFK Mariehamn-RoPS.
Söndag 14 september	KuPS-IFK Mariehamn.
Söndag 21 september	IFK Mariehamn-TPS.
Onsdag 24 september	FC Inter-IFK Mariehamn.
Söndag 28 september	IFK Mariehamn-FC Haka.
Söndag 5 oktober	Tampere Utd-IFK Mariehamn.
Söndag 19 oktober	FC Lahti-IFK Mariehamn.
Söndag 26 oktober	IFK Mariehamn-FC Honka.

Se hela årets matchprogram på www.nyan.ax.

RoPS fyller inte licenskraven

■FOTBOLL. RoPS som tog en plats i fotbollsligan via kvalspel i höstas fyller inte licenskraven för ligaspel. Det här slog Finlands bollsrbund fast i måndags. Det är förhållandena i Rovaniemi som inte lever upp till kraven.

RoPS har en möjlighet att lämna in sitt svar på den kritik som framkommit före utgången av december. De slutliga licensbesluten fattas den 8 januari. (FNB)

Spring dig i form till 2008

■LÖPNING. På Nyårsafton, det vill säga den 31 december, är det dags för det 26:e Nyårsruset. Starten är klockan 12.30 vid Mariebad. Anmälan från 12.00

Sträckorna är 7,4 kilometer eller 9,5 kilometer. Ingen avgift. (jl)

Ny förlust för Järfälla

■INNEBANDY. Järfälla IBK, med ålänningarna **Andreas Ahlqvist** och **Gustav Mörn**, föll mot IBK Dalen i Svenska Superligan i söndags kväll. Laget förlorade med 2–4 utan några poäng för den åländska duon.

Järfälla ligger tia av tolv lag i tabellen med elva poäng efter lika många matcher. (mt)

Öhman målade och visades ut

■INNEBANDY. Hannes Öhman gjorde ett mål för Storvreta IBK när laget på söndagen krossade Färjestadens IBK med 13–3 på hemmaplan. Öhmans mål kom i mitten av den tredje perioden och betydde 12–3. I första perioden drog Öhman på sig en 2+10-utvisning för osportsligt uppträdande.

Storvreta ligger på en tredjeplats i Svenska Superligan. (jl)

Sundsvall testar finsk division II-spelare

■SUNDSVALL. 33-åriga anfallaren **Antti Sumiala** siktar på ett rejält uppsving i karriären då han försöker ta en plats i allsvenska GIF Sundsvall. Förra säsongen spelade han division 2-fotboll, i samma zon som Finström, för PoPa i hemstaden Björneborg.

– Det är helt förutsättningslöst från vår och hans sida. Han får en chans att skaffa sig ett intryck av oss och vi av honom, säger tränaren **Mika Sankala** till den lokala tidningen, Dagbladet.

Sumiala gjorde stor succé senast han spelade i Sverige. Hösten 2002 gjorde han 12 mål på 11 matcher för IFK Norrköping i Allsvenskan. Trots det degraderades laget.

23-åriga makedonska PoPa-mittfältaren **Nuri Mustafi** ska också testas av Sundsvall. (FNB)

Snart är de riktiga hästskötare

HÄSTSPORT. När jullovet är över är det bara en termin kvar tills eleverna på årskurs tre vid naturbruksskolan kan titulera sig hästskötare.

I utbildningen har de lärt sig allt om hästen och dess närmiljö.

REPORTAGE:

Text: MALIN TILLSTRÖM
Foto: ANDREAS DIENERT

Ålands naturbruksskola köper in hela sin hästskötarutbildning från Stall Aftonsol. Det innebär att eleverna flera dagar i veckan vistas vid risportsanläggningen i Hammarland Tellholm. Fyra av dem som utexamineras i vår, efter tre år, är **Fina Rundberg, Daniel Czaikowski, Frida Fogelström** och **Emelie Mattsson**. Under tisdagen när Nyan besöker dem har de precis tagit tappskoexamen.

– Vi har lärt oss massor, allt som har med hästar att göra, säger Rundberg om utbildningen.

– Allt om hur man utbildar en häst från grunden till hur man undervisar barn- och ungdomar, tillägger Mattsson.

Hästens anatomi är viktig för att förstå helheten, påpekar **Rolle Holmström** vid Aftonsol.

– Utbildningen handlar inte bara om häst och stall, utan att man förstår hästen som en biologisk varelse. Närmiljö, foder, träningslära, fysiologi, sjukdomslära, avel och mycket mer, säger han.

Djur och människor

Naturbruksskolan har tre klasser där tio personer per årskurs tas in på hästskötarlinsen. Utöver det arrangeras vartannat år en 40 studieveckor lång motsvarande utbildning för vuxna som redan har en gymnasial examen bakom sig.

Elekvartett. I vår tar den här kvartetten hästskötarexamen vid Ålands naturbruksskola. De har lärt sig i princip allt man behöver veta om djuren och planerar nu för framtiden. Från vänster Daniel Czaikowski, Fina Rundberg, Frida Fogelström och Emelie Mattsson.

– Skolan började köpa tjänster av oss 1995 och de elever som går den treåriga utbildningen är här två dagar i veckan medan de på den ettåriga linjen är här tre till fyra dagar i veckan. Det blir ungefär 50/50 av teori och praktik, berättar Holmström.

Linjen ger en bred yrkesgymnasieutbildning där eleverna sedan kan utbilda sig vidare på annan ort, till exempel till hippologer som

arbetar som allt från stallchef till ridlärare och travtränare.

– Vissa blir hovslagare, djurvårdare och djurskötare. Dessutom har vi sett många elever som gått vidare till helt andra saker som fysioterapeuter, lärare och sjukskötare. Många jobbar vidare med djur eller människor – och det finns ju ett visst likhetstecken, säger Holmström och tillägger:

– Vi brukar säga att det här är en förberedande utbildning

till yrken inom djur, natur, miljö och människa.

Vill starta eget

Framför allt ger det en bra erfarenhet av den bransch eleverna från början är intresserade av.

– Om man vill gå en skola med högre utbildning efteråt är det bra att gå den här linjen först, säger Emelie Mattsson och fortsätter:

– Jag skulle gärna vilja starta eget i framtiden, till exempel en ridskola.

– Jag vill bli hovslagare, säger Daniel Czaikowski.

Fina Rundberg påpekar att Åland i sig begränsar möjligheterna på hästskötarlinsen.

– Allt är så litet, det finns bara hoppning och dressyr här. Jag tror man behöver söka sig bort om man vill se mer, säger hon.

Åland är begränsat

Rolle Holmström förstår vad hon menar.

– Åland är litet och det finns en begränsning. Här handlar

det mest om lättare klasser i dressyr och hoppning och så finns ju trav och Islandshästar. Vi kan känna att det är viktigt att åka bort och fortbilda sig, hästsporten är stor och vi behöver inspiration.

I övrigt tycker han den åländska hästskötarutbildningen går att jämföra med motsvarande gymnasier utanför Åland.

– Skillnaden är nog bara att eleverna där får se och uppleva mer, men därför arrangerar vi också flera studieresor.

Efter 15 år ser Aftonsol framåt

HÄSTSPORT. Personalen på Stall Aftonsol har inga problem med att fylla sina dagar. I 15 år har det varit full aktivitet från morgon till kväll i lokalerna i Hammarland.

– Vi tar semester när hästarna tar semester, säger Mikaela Mattsson.

Stall Aftonsol startade sin verksamhet 1992 och erbjuder ridlektioner, läger, kurser, träning och utbildningar. Utöver det ska de 25 hästarna i stallet skötas om. Bråda dagar, med andra ord.

Men **Mia Lindroth-Holmström, Rolle Holmström** och **Mikaela Mattsson** trivs med konceptet.

– Hästantalet på Åland har ökat, det finns cirka 1.000 hästar här. Procentuellt är vi nog en av de tätaste hästregionerna i Finland, säger Rolle.

– Över 50 procent av dem som rider hos oss är vuxna, det är unikt, säger Mattsson.

– Det har säkert med vårt

Hästar som livsstil. Mikaela Mattsson, Rolle Holmström och Mia Lindroth-Holmström lever med hästar i sin närhet året runt. Här omger de Adde, en 23-årig ponny som funnits med genom alla år på Stall Aftonsol.

läge att göra, man måste ha bil eller få skjuts för att kunna ta sig hit.

Bred kunskap

Genom åren har anläggningen utökats steg för steg. Butiken som tidigare låg i Hammarland

har flyttats in till stan och blivit mycket lyckat.

– I dag är vi ett utbildnings- och kunskapsföretag inom hästar, säger Rolle Holmström.

Personalen är nischad med olika utbildningar vilket

gjort att de kunnat dela med sig av en bred kunskap.

Har ni någonsin semester?

Trion skrattar först. Men söndagar är anläggningen stängd ”om vi inte har helgkurser då” och under jul- och midsommarhelgen får eleverna hålla sig hemma.

– Men vi har stängt hela juli och en vecka in i augusti. Då släpper vi ut hästarna på bete, säger Mia Lindroth-Holmström.

– Vi tar semester när hästarna tar semester, säger Mikaela Mattsson med ett leende.

Naturlig förnyelse

Framtidsplaner finns det, men framför allt koncentrerar sig ägarna på att utveckla nuvarande verksamhet.

– En naturlig förnyelse av hästarna är på gång, några har varit med sedan början, säger Mia.

– Vi vill utveckla ridskolan ytterligare, vi får se var vi hamnar. Men det är viktigt att hänga med i sin tid, säger Rolle. □

Ser du skillnaden?

HÄSTSPORT. Hästintresserade lär sig snabbt skillnaden liksom eleverna vid olika ridsportsanläggningar. Men ser du skillnaden på en häst som är uppklädd för dressyr och en som är redo att ge sig ut för hopp på en bana med hinder?

Dressyrhästen är den som står till vänster. Manen är knoppad, den bär en dressyrsadel med rak kåpa som är relativt lodrät. Benen har lindor, dessa tas dock bort

när hästen ska ut på tävlingsbanan.

– Ryttaren bär vita ridbyxor och kavaj. I högre klasser gäller frack och hatt, säger **Rolle Holmström**.

Hopphästen är alltså den till höger. Sadeln är mera framskuren för att ge stöd i skänken och benen bär antingen damasker eller benskudd.

– I hoppning är chaps tillåtet på rytteren och så måste man bära hjälm ur säkerhetssynpunkt, berättar Holmström.

Drevet går!

■ **Nu går golfbanedebatten** het från näringslivets sida, ivrigt påhejade av tidningsredaktörerna. Det är intressant men också ganska skrämmande att vara utsatt för detta uppbåd.

Alla halmstrån som står till buds används för att försöka svartmåla mig, ta bort fokus och smula sönder faktumet att det var fler än jag som tyckte att markbytet inte var någon bra idé ur samhällsperspektiv. Utbrutna tomter på 30-talet, kräftfiske, egna intressen och avundsjuka... det är

ingen ända på allt vad man försöker belasta mig med.

Det är under min värdighet att kommentera dessa anklagelser mer än att jag tror att de flesta som har följt debatten förstår att mitt engagemang inte vilar på så triviala saker som ett sketet kräftfiske.

Faktum kvarstår att över två tusen ålänningar står bakom namnuppropet och att betydligt fler ligger bakom den mandatfördelning som nu gäller i lagtinget. Att denna fråga har fått ett sådant enormt genomslag

och tagit så stor del av samhällsdebatten kan bara bero på en enda sak, nämligen att det är viktigt vad som sker med vårt gemensamma kulturarv.

Politiker, glöm inte bort detta och försök att hålla huvudet kallt fast det eldas på friskt!

Bernt Randelin

Idrottens hus har öppet hus

■ **IDROTT.** Tisdagen den 18 december bjuder Ålands fotbollförbund, Ålands idrottsdistrikt, Ålands idrottsförbund, Ålands innebandyförbund och Ålands motionsförbund på öppet hus. Platsen är Idrottens hus, Neptunigatan 23. Tiden är 13.00-15.00.

Kom även ihåg att Idrottsakademien i dag presenterar de nominerade till Idrottsgalan den 26 januari. Detta sker 19.00 på Hotell Arkipelag. Efteråt blir det föreläsning om prestationsutveckling med **Charlotte Alexandersson** och **Håkan Persson**. Allt är gratis. (jl)

Gunnar finns även på nätet

■ I tisdagens Nyan rekommenderade vi olika sport- och fritidsböcker inför julhandeln och gav samtidigt en del tips på inköpställen på Åland och på nätet.

Antikvariat Gunnar Johansson i Finström kompletterar uppgifterna med att butiken sedan i vintras även har en hemsida: <http://minaboker.googlepages.com>. (mt)

Sportens kom ihåg

■ **Agilitylicens 2008:** 18 december 18.00-20.00 på ÅKD: s kansli, Kaptensgatan 2, ingång från gården. Behöver någon hjälp med ansökan, översättning eller dylikt, kom till kansliet! Passar inte tiden kontakta Yrsa, tel: 040 5073424, e-post: yrsa.finne@aland.net.

■ **Föreläsning ÅÖH:** Föreläsningen i dag om idrott och mångfald är inställd.

■ **IFK-fotboll:** Årsmöte på WHA på i dag 18.00. Gäller även IF Östernåskamraterna r.f. samt IF Kasbergskamraterna r.f.

■ **IFK Mariehamn:** Årsmöte i dag 19.00 på Wiklöf Holding Arena, konferensrummet.

■ **Joker Dart:** Dart-ÅM på lördag 14.00 på klubblokalen Slantgränd 2 i Mariehamn tel 21167. Dam- herr- junior- dam-dubbel- herrdubbel- och mix-edklasser. Anmälningar senast 13.45 på klubblokalen. Frågor: jokersdart@aland.net.

■ **Veteranhockey:** Extra träningar lördagar med start 15 december 13.00-14.00. För mer info ring Henning 0457-3421636.

Ring och tipsa! 0457-313 4444

► LEDIGA PLATSER

Ålands landskapsregering

lediganslår ett vikariat som
enhetschef

vid utbildnings- och kulturavdelningens skolbyrå, läromedelscentralen.

Behörighetskrav för tjänsten är högskoleexamen med lämplig inriktning samt förtrogenhet med undervisningsfrågor.

För ytterligare information hänvisas till Ålands landskapsregerings officiella anslagstavla eller hemsida.

Kontaktperson: enhetschef Monica Andersson, tel. 25241 eller byråchef Stina Colérus, tel. 25000.

Ansökningshandlingar ska vara landskapsregeringens registratur tillhanda **senast den 4 januari 2008 kl. 16.15.**

Ålands landskapsregering
Pb 1060
22111 Mariehamn
www.regeringen.ax

► UTHYRES

BOSTADSHUS

6 km utanför M:hamn uthyres. 4 sovrum, stort kök, tv-rum, bastu, 2 wc och dusch. Hyra 630 euro/mån. Tel 0400 537 044

► LEDIGA PLATSER

En deltidsbefattning som

byråsekreterare

i arbetsavtalsförhållande vid Pastorskansliet i Lemland-Lumparlands församling lediganslås att sökas **senast 27.12.2007.**

Arbetstiden är 15 tim/vecka. Lön enligt avtal.

Ansökan riktas till Kyrkorådet i Lemland-Lumparlands församling, Lemlandsvägen 1328, 22610 Lemland.

Närmare upplysningar ger kyrkoherde Benny Andersson tel. 34 321 eller ekonomichef Karl-Göran Karlsson tel. 34 597.

Kyrkorådet

► LEDIGA PLATSER

SALTVIKS KOMMUN

Saltviks kommun - en kommun med målsättningen att på ett möjligtast rationellt och effektivt sätt producera en fungerande basservice av god kvalitet.

Saltviks kommun lediganslår inom äldreomsorgen att söka **senast 31.12.2007.**

Vi söker dig som tycker om att arbeta med äldre.

1. En ordinarie halvtidstjänst (50%) som **sjukskötare** på Sunnanberg vårdhem
Kompetenskrav: sjukskötarexamen.
Vi söker dig som kan arbeta självständigt.
2. En ordinarie heltids (100%) befattning som **närvårdare** på Sunnanberg vårdhem
3. En ordinarie heltids (100%) befattning som **närvårdare** på Sunnanberg vårdhem
4. En ordinarie heltids (100%) befattning som **hemvårdare** inom hemvården

Till befattningarna 2-4 söker vi dig som är närvårdare med inriktning på äldreomsorg eller har annan motsvarande utbildning.

Lön och övriga anställningsvillkor enligt avtal.

Ansökningshandlingar riktas till vik. äldreomsorgschef Pia Nordberg, Sunnanberg vårdhem, Kyrkvägen 17, AX-22430 Saltvik

Närmare upplysningar ger vik. äldreomsorgschef Pia Nordberg tel. 43450, under tjänstetid.

Saltvik den 12 december 2007

Social- och omsorgsnämnden i Saltvik

► KÖPES

Åkermark köpes eller arrenderas

i Saltvik med omnejd
Tel: 0457 5244322

► LEDIGA PLATSER

GETA KOMMUN

Bibliotekssekreterare

En tjänst som bibliotekssekreterare lediganslås vid Geta kommunbibliotek. Tjänsten är 44 % av heltid. Kompetenskrav är examen på gymnasialstadienivå i enlighet med 3 § biblioteksförordningen för landskapet Ålands ÅFS 87/2003.

Bibliotekssekreteraren fungerar som föredragande för biblioteks- och kultur-nämnden. Utöver att verka som skol- och kommunbibliotekarie så ingår även att göra kommunbladet.

Ungdomsledare

Biblioteks- och kultur-nämnden lediganslår en befattning som ungdomsledare i Geta kommun.

Arbetet med ungdomarna sker mestadels i klubbrummet på ungdomslokalen Furulund och är ca. 6 timmar/vecka 1/1 – 30/4 samt 1/10-31/12.

Under 2008 kommer särskild vikt att läggas vid drogförebyggande arbete.

Förfrågningar om tjänsterna kan göras till bibliotekssekreterare Marie-Louise Samuelsson-Carlsson tel. 49351 eller nämndens ordförande Ines Sundberg tel. 49698

Ansökningstiden går ut 2.1.2008.

Biblioteks- och kultur-nämnden i Geta
Getavägen 2115
22340 Geta

► SÄLJES

I Saventoribilen och på netshop
Inventarierea till årets slut upp till 50% rabatt
OBS! För våra torgkunder viktig information på nätet
www.savenmaa.fi

► MÖTEN

Klimatföredraget II – vinterns "hetaste" föredrag!

Härmed vill ÅBF göra allmänheten uppmärksam på klimatföredraget II som arrangeras på Lucia 13.12.2007 kl. 16.00-18.30 i självstyrelsegårdens auditorium.

Fri entré, kaffeservering.

ÅBF har kontaktat **Rickard Lundin** professor i rymdfysik (www.irf.se/~rickard) samt docent **Fred Goldberg** (www.klimatbalans.info:80/) för att för andra gången, första var 2005, arrangera ett föredrag i ämnet klimatet.

► ÖVRIGT

Planerat AFFÄRSHUS i Norrböle ca 600 m²

Hyresintressenter sökes!
Lokalerna kan behövasanpassas.
Kontakta
H-Fastigheter Ab
tel. 525 560

► LEDIGA PLATSER

Air Åland bedriver sedan oktober 2005 flygverksamhet med Mariehamn som bas. Med våra två SAAB 340 flygplan trafikerar vi f.n. Helsingfors med upp till fyra dagliga avgångar, sju dagar i veckan och Stockholm med två dagliga avgångar fem dagar i veckan. Vi utför även charterflygningar mot beställning. Företaget är f.n. i ett expansivt skede varför vi behöver förstärka organisationen.

Vi söker, för tillträde januari/februari 2008

Redovisare-Löneadministratör

Vi söker en person med ekonomisk utbildning och erfarenhet av liknande arbetsuppgifter. Goda språkkunskaper i engelska är ett krav och i finska meriterande.

Arbetsuppgifter och ansvar:

- löpande redovisning, kund- och leverantörsreskontra
- löneräkning, personaladministration, avtalstolkning, anställningsavtal samt lönerelaterade utredningar

Du kommer att jobba i ett dynamiskt och målinriktat team.

Närmare upplysningar om tjänsten lämnas av Tommy Nordberg, telefon 018-23 710.

Ansökningar med CV skall sändas via e-mail till: tommy.nordberg@airaland.com **senast den 21 december 2007.**

Mer information om företaget och vår verksamhet hittar du på vår hemsida www.airaland.com

Räddare. ”Världen, Tellus, Planeten som vi alla bor på, alltså även du och jag på Åland, står på randen till en katastrof!” skriver insändarskribenterna. Här är deras hemsida www.savetheplanet.ax

Är vi för våra barns framtid?

■ **I lördags** var det internationella klimatdagen. Världen över gjordes manifestationer för klimatet för att privatpersoner, företag, organisationer, politiker och makthavare skall börja agera och för att de som redan agerar skall göra mer. För det behövs mer, nu är det nämligen bråttom.

Det skrivs mer och mer i media om klimatförändringarna, tips på vad man kan göra och vad man inte bör göra. Men det verkar ändå som att vi människor inte riktigt tar in det. Som att vi inte förstår att det är allvar.

FN har samlat 3.000 forskare och summan av kardemumman av vad de har kommit fram till är: Världen står på randen till en katastrof. Ja, du läste rätt. Världen, Tellus, Planeten som vi alla bor på, alltså även du och jag på Åland, **står på randen till en katastrof!** Det är alltså ingenting som ”bara” händer borta i Afrika, Israel eller Burma. Det händer nu och händer oss alla och **INGEN** kommer undan detta.

30 procent av alla djur- och växtarter dör ut, 200 miljoner människor tvingas på flykt, 1

miljard drabbas av torka och 5 biljoner euro i omkostnader. Så ser vår och våra barns framtid ut om vi ej börjar agera i dag! För att inte tala om alla i dag okända sjukdomar som kommer att spridas även här i Norden på grund av varmare klimat.

FN och 3.000 forskare världen över säger detta. Borde inte det sunda förnuftet då säga att alla människor borde göra **allt** för att förhindra att detta sker? Finns det någon som önskar ge den framtiden till sina barn eller vänner och släktingars barn?

Vi har de bästa förutsättningarna i världen för att bli ett hållbart samhälle. Vi är ett litet alla-känner-alla samhälle, det finns så gott som ingen arbetslöshet, vi har god ekonomi osv. Ska det vara så svårt för oss att gå samman och göra något positivt? Eller är vi så visionslösa att vi bara tänker sitta och titta på när världen går mot sin undergång?

Många kanske tänker att vad spelar det för roll om vi på lilla Åland gör någonting, när t.ex. Kina som är en sån jättenation i dagsläget ökar

sina utsläpp? Det spelar stor roll! ”Barn gör inte som man säger, utan som man gör”. Likaså gör byar, samhällen, städer och länder. Vi **kan** och har chansen att visa världen att det går att förändras snabbt. Vi kan, om vi vill, bli ett föredöme som ligger i framkant med arbetet mot klimatkrisen. Vi kan sätta Åland på världskartan. För om inte vi som har de bästa förutsättningarna i världen går före, vem ska då göra det?

Klockan tickar. Utsläppen ökar i dag mer än någonsin i världen. Forskarna beräknar att vi har mindre än 10 år på oss att se till att utsläppen istället minskar. I dag kan vi själva välja vilka förändringar vi vill göra och på vilket sätt vi vill göra dessa. Men inom en ganska snar framtid kommer EU att tvinga sina medlemmar att genomdriva förändringar på EUs villkor, för förändringar kommer att ske vare sig vi vill det eller inte. I dag kan vi bli hjältar, i morgon följer vi bara EU’s direktiv.

Vi kan jobba tillsammans, alla med det de är bäst på, men i samma riktning. Vi kan

sätta upp ett mål. Skulle det kännas så galet att brinna för något, något som är lite större än en själv? Skulle det inte till och med kännas lite skönt att veta att varje dag är viktigt, för de beslut vi fattar och de framsteg som vi gör har en avgörande betydelse för våra barns framtid.

För sanningen är den att det nu har gått så långt så att antingen är vi för barnens/djurens/ vår egen och planetens framtid eller så är vi emot. Alla som inte agerar för ett hållbart samhälle är emot.

Barn nöjer sig inte med att bli överösta med presenter, julklappar och kramar för att sedan se på när vi vuxna lever som om vi hade all tid och alla resurser i världen. Tro oss, barnen kommer att minnas och de kommer fråga oss när de växer upp varför vi inte gjorde mer för att rädda dem. Gjorde ålänningarna allt för sina barn? Vad vill vi gå till historien som? För vi kan inte säga längre att vi inte visste.

Sophie Elevall & Magnus Åkerlind
www.savetheplanet.ax

Utredning gjord om frisörpriser

■ **I en insändare** i tidningen Nya Åland 8.12.2007 gällande frisörernas prissättning efter momssänkningen i början av året från 22 procent till 8 procent ondör sig signaturen ”Antikorrupktion” över att momssänkningen inte kom konsumenterna i Mariehamn till godo och varför inte ”priskontrollanten” kontrollerat upp saken.

Enligt insändaren är avgiften för en herrklippning betydligt billigare i Åbo jämfört med Mariehamn.

Med anledning av insändaren får länsstyrelsen meddela att Konsument-

verket och länsstyrelserna har utrett hur nämnda momssänkning inverkade på prissättningen i frisörbranschen. I den landsomfattande undersökningen granskades även 26 företag på Åland.

Ett pressmeddelande om utredningen publicerades 7.6.2007 och utredningen refererades bl.a. i tidningen Nya Åland 28.6.2007. Utredningen kan erhållas från länsstyrelsen och finns även publicerad på vår hemsida (www.lansstyrelsen.aland.fi).

Henry Öberg
Inspektör

Klimatskeptiker, eller?

■ **Öppen fråga** till Ålands Bildningsförbunds styrelse:

Idag, då över 90 % av klimatforskarna är överens om att det är våra utsläpp av växthusgaser, bland annat koldioxid, som är orsaken till klimatförändringen, då världens länder har samlats på Bali för att försöka komma överens om hur vi skall tackla det största hotet mot mänskligheten, då vi i förra veckan fick rapporten från IPCC som säger att vi har bara tio år på oss att vända uppvärmningen, då IPCC och **Al Gore** får Nobels fredspris för sina insatser att lyfta upp klimatfrågan på agendan - då bjuder ABF hit

docent **Fred Goldberg** och professor **Rickard Lundin** för att hålla ”vinterns hetaste föredrag” - Klimatföredraget 2.

Fred Goldberg är en ”klimatskeptiker” som starkt ifrågasätter klimatförändringen och som hävdar att vår förbränning av fossila bränslen inte har någon inverkan på klimatet.

Vår fråga till Ålands Bildningsförbunds styrelse är: i vilket syfte arrangerar ni detta föredrag? Står hela bildningsförbundet bakom Fred Goldbergs åsikter?

Agenda 21- kontoret

Nyhetera räddades

■ **Hotet mot** Svenska Yles nyheter har åtminstone tillfälligt avväjts, tack vare omfattande protester från både svenskt och finskt håll. Vi vill rikta ett varmt tack till alla som stödde oss i kampen genom att teckna på protestadressen. Vi fick också massor av sympatityttringar per telefon, sms och mejl.

Det akuta hotet verkar för närvarande vara avväjrt, men spårmenen finns kvar. Adressen kommer därför att över-

räckas till Yles förvaltningsråd den 18 december. Det är fram till dess fullt möjligt att ännu teckna på den.

Svenska Yle står fortfarande inför hot om nedskärningar. Det kommer att behövas mycket stöd för public service på svenska också i framtiden.

Lena Linderborg
Moa Mattfolk
Antonia Berg

samt övriga på Svenska Yles nyhetsredaktion

Dammsugarpåsen

■ **En** dammsugarpåse kan likna ett liv, Ibland blir den full. Om du öppnar med kniv, Kan dammet som yr upp, dig hota att kväva Kan liknas vid hur du alltid fått sträva.

När du sticker ner handen finns nålar som sticks, Precis som när den sårande handling begicks. Det mesta är damm, mjukt, stickigt och grått. Så här blev ditt liv, det här är vad du fått.

Men säkert du finner ett skimrande smycke, Det kan väl va’ någon som fattat ditt tycke. Kanske ett mynt eller något av värde, Det är en visdom som någon dig lärde.

En gammal matbit som skrupnat och luktar, Ett ruggigt minne, eller något du fruktar. Torkade blommor, blad som var gröna, Får känneteckna det vackra och sköna.

På botten har samlats småsten och jord, Det kan liknas vid sårande känslor och ord. Det är just det tunga som drar ner humöret, Som tappar du pengarna, när du sålt smöret.

Men fast påsen är full, är livet ej slut Nej, i med ny påse, ha humorn på lut Men för att i påsen ej skit ska sig hopa, Kanske ändå, är det bättre att sopa!

Hilda

Störst sen Julius Sundblom

■ **Mise har** skaffat sig tillgång till befolkningsregistret och låtit utveckla ett särskilt sökprogram. ”-Vi kan till exempel få fram exakt var alla personer på Åland är skrivna, säger **Fredrik Karlsson**.”. Se där, det var alltså inte så svårt som westerberg ville göra gällande.

Synd bara att drivkraften att utveckla detta system inte berodde på oss medborgares önskan om ett rättvist individbaserat system. I och med denna glada nyhet finns

nu inte längre något hinder för Mise att förnya och ändra dagens odemokratiska och orättvisa fascistsystem!

Alla medborgare som inte betalar eller skapar fördröjningar, är endast ett rop på demokrati och rättvisa, inte ett tecken på ovilja att vara med och ta sitt personliga ansvar. Denna stora folkprotest måste tas på allvar om inte regeringen vill att ett totalt lagförakt utbreder sig.

Regeringen, invalda lag-

tingsledamöter och Mises styrelseledamöter, vissa nu att ni är värda era röster och ta ert ansvar och skyldighet att arbeta för ålänningars bästa. Visa nu att det lönar sig att rösta att det faktiskt gör någon skillnad. Händer inget positivt i denna fråga utan endast resulterar i ett pallrande om, ”jo vi ska göra...” som aldrig händer, svär jag på att rösta blankt nästa val!

Denna, dagens folkprotest, måste vara bland de största sen Julius dagar. Om detta

Gerry Allgode

NYANS ROS

...vill vi ge till **Matilda Karlström, Erica Granlund, Nordens Institut på Åland** och **alla** som uppträdde och hjälpte till på julkonserten den 9 december i St Görans kyrka. Rädda Barnen.

...och tack till **Strandnäs skola** för en helt underbar fest till alla eleverna på åk 1-9 den 5.12! Vilken fest. Hört bara positivt här på hemmaplan, både av de mindre och de större. Tack till hela personalen! Hälsningar, Vi föräldrar.

...till alla trevliga ”**Övergårdare**” som bidrog med sitt bästa festhumör när vi avnjöt den goda maten på Soltuna i fredags. Det var på intet sätt sista gången! Även en ros till **busschauffören** som lotsade hem alla damer i regnet.

...och stort tack till vår underbara **chaufför Rino** för suverän service utöver det vanliga. Även till Kvarnbo gästhem med **Ella** i spetsen, för god mat och ett hjärtligt bemötande. Rosar gör: träningsundervisningens tjejer som oxå försökte sjunga.

TV-programmet

onsdag 12 december

7.00 Gomorron Sve- rige [9893473] 8.15 Julkalendern: En riktig jul [3973251] 8.30 Gomorron Sverige, forts [4123909] 10.30–12.45 UR-program [6611744] 13.00 Rapport [83541] 13.05–14.05 På spåret (R) [6901560] 14.50 Anna Karenina [5297454] [FILM] Amerikanskt drama från 1935 med Greta Garbo, Fredric March. 16.30 Andra Avenyn (R) [4454] 17.00 Rapport [53763] 17.10 Gomorron Sverige [857164] 18.00 Vrakletarna (R) [6299] 18.30 Krokodill [4218] 19.00 Bolibompa [5386] 19.00 Lilla prinsessan [79541] 19.10 Pozzie (R) [1770725] 19.15 Mod [177638] 19.20 Voffy [362831] 19.30 Julkale- dern: En riktig jul (R) [99305] 19.45 Hjärnkontoret [383164] 20.00 Bobster: rea [831] 20.30 Rapport med A-ekonomi [102] 21.00 Uppdrag granskning [35725] Samhällsprogram. Del 16 av 17. 22.00 Ståupp [73960] Humorshow. Del 7 av 8. 22.25 Grotesco [879102] Svensk humorserie. Del 7 av 8. 22.55 Centralskolan [2048522] Svensk komediserie. Del 7 av 8. 23.00 Studio 60 on the Sunset Strip [85560] Amerikansk dra- maserie från 2007. Del 17 av 22. Shown ser ut att gå mot en fullständig katastrof när delar av teamet går ut i vild strejlk minuterna före sändning. 23.35 The newsroom [4106819] Kanadensisk komediserie. Del 6 av 6. 0.00 Rapport [38023] 0.10 Kulturnyheterna (R) [7090874] 0.20 En spricka i kristallen (R) [2728503] Svensk dramaserie från 2007. 1.20 Entourage (R) [6822058] Am dramakomediserie från 2006. 1.45–7.00 SVT24 [80986145]	10.30–16.00 24 di- rekt [32243928] 17.35 Perspektiv [5731589] 17.55 Eftersnack (R) [24928] 18.20 Nyhetstecken [8488560] 18.30 Oddasat [43657] 18.45 Utiset [4605270] 18.55 Regionala nyheter [1629183] 19.00 Rapport [40541] 19.15 Go'kväll [271015] Magasin. Maud Onnermark bakar godsaker till Lucia. Therese och Kenneth Jansson i Törestorp har problem med sin hund Bix. Magdalena Graaf utsattes för misshandel av sin första man och fick leva med en skyddad identitet. Ulrika Kuoppa går på strövtåg med författaren Stefan Andhé i en av Englands första och pampi- gaste trädgårdar 20.00 Kulturnyheterna [96744] 20.10 Regionala nyheter [7415725] 20.30 Filmkrönikan (R) [8909] Recesnioner av ”Cassandra's dream” och ”The Darjeeling Limited”. Intervju med Jason Schwartzman och Wes Anderson. 21.00 Säsongstart: Entourage [28367] Am dramakomediserie från 2006. Del 1 av 20. Killarna vän- tar med spänning på premiären av ”Aquaman”, och letar efter det perfekta sällskapet för Vince att ta med. I rollerna: Adrian Grenier, Kevin Dillon, Kevin Connolly. 21.25 Otrygg [4704541] Brittisk kortfilm från 2006. 21.30 Frufritt [2589] Svensk realityserie. Lars Göran och Asse åker upp till fjälls för att vända en renhjörd. Barnen måste tas med! Del 4 av 10. 22.00 Aktuellt [2102] 22.30 Närbild [1473] Intervjuserie. Gäst: Harriet Andersson. 23.00 Sportnytt [60386] 23.15 Regionala nyheter [1117164] 23.25 Kulturnyheterna [9098980] 23.27 Eftersnack [205146725] 23.50 Griniga gummor – julspe- cial [7785909] Brittisk doku- mentär. 0.50–1.20 Emigranterna (R) [1820961]	7.30 Beverly Hills [9064164] 8.25–8.55 Nanny (R) [2545102] 9.55 Montel Williams show [7057386] 10.50 Våra bästa år (R) [2034015] 11.40 Oprah Winfrey show (R) [9762229] Amerikansk prat- show. 12.30 Rachael Ray [7587021] 13.25 Momento [5637541] 13.50 Våra bästa år [7350102] 14.40 Oprah Winfrey show [2425270] 15.35 Cityakuten [8203947] 16.30 Nanny [574270] 17.00 Ensamma hemma [841589] 18.00 Jims värld [586015] Am komediserie från 2004-05. 18.30 Simpsons [594034] Am tecknad komediserie. När Homer blir fast för rattfylla lovat han Marge att inte dricka Duff på en hel månad. 19.00 2 1/2 män [693744] Amerikansk komediserie från 2004. Del 16 av 24. Judith är bortrest och Alan bor hos Jake. Även i natt. 19.30 Navy CIS [302015] Amerikansk kriminalserie från 2005. 20.30 Svenska hjältar [698299] Svensk gala från 2007. Även 16/12. 21.00 The closer [925980] Am kriminalserie. Del 8 av 15. 22.00 Säsongsavslutning: Top model Sthlm [921164] Final. Även 16/12. 23.00 West end star (R) [945744] Svensk realityserie från 2007. Talangjakt på musikalstjärna. 0.00 Bones [897955] Amerikansk kriminalserie från 2006. Del 18 av 21. Brennan och Angela besöker Brennans mors gravsten. 1.00 Sex and the city [1057348] Amerikansk dramaserie från 2000-01. 1.35 2 1/2 män (R) [8580011] 2.05 Guardian [9084145] 3.00 The Bondi Beach Block [2300394] Australisk realityserie från 2003. 3.50 Ricki Lake [4565023] 4.35 Ricki Lake [7591077] 5.20 Home and away [5781139] 5.45 Home and away [5056481] 6.10–6.35 Home and away [5789077]	6.30 Äntligen hälsa – yoga (R) [5015928] 6.50 Nyhetsmorgon [45114638] 11.00 Jackpot [476299] 12.00 Skilda världar (R) [315909] 12.55 Skilda världar (R) [9246725] 13.55 Nyheterna [9119947] 14.00 Direkt: Dagens rätt [108251] 14.30 Nya tider (R) [116270] 15.00 Doktorn kan komma (R) [787102] 15.50 Nyheterna [3171928] 15.55 Dawson's Creek [3244744] 16.40 Kung av Queens (R) [9288562] 17.10 Tredje klotet från solen (R) [996638] Amerikansk kom- ediserie. 17.40 Will & Grace (R) [945164] 18.05 That '70s show (R) [5469763] 18.30 Deal or no deal (R) [393928] 19.05 Keno [4922015] 19.10 Deal or no deal (R) [893928] Underhållningsprogram från 2007. Del 6. Bredbild. Med Martin Timell. 19.20 Lotto med drömvinsten [431102] Bredbild. 19.30 Ekonominyheterna [744247] 19.45 Lokala nyheter [446657] 20.00 Nyheterna [680270] 20.30 Veterinärerna (R) [689541] Svensk djurserie från 2004. Del 10 av 12. Rättan Sara har en knöl på magen. 21.00 Bonde söker fru [923522] Svensk realityserie från 2007. 22.00 Heroes [674270] Amerikansk dramaserie från 2006. Del 20 av 23. 22.55 Nyheter [8208265] 23.35 Kvällsöppet med Ekdal & Hakelius [7422522] Direktsänt debattprogram med Lennart Ekdal och Johan Ha- kelius. 0.35 Vinnare: V64 [7142690] 1.05 Jordan, rättsläkare (R) [1061416] 1.55 Heroes (R) [2538874] 2.45 Våra eldsjälar med Svenska Rikslotteriet [4990435] 2.55 Nattliv [7327329] 3.55 Lost (R) [4562936] 4.40 Alias (R) [7423619] 5.20 Kung av Queens (R) [5772481] 5.45–6.30 Lättlagat (R) [5900145]	FST5 6.00 X3M: God morgon med A-laget 10.00–11.15 Veta 10.00 Hundra ord för snö (R) 2 av 4. Ett litet folk i ett stort land. 10.15 Poff! Lär dig teckna serier (R). Del 5 av 5. 10.30 Wir in Berlin Språkserie i tyska. Del 4 av 8. 10.45 Solen, månen och den röda planeten Om rym- den. Del 1 av 5. 10.55 Solen, månen och den röda plane- ten Om rymden. Del 2 av 5. 11.05–11.15 Solen, månen och den röda planeten Om rymden. Del 3 av 5. 16.35 Obs. 17.10 5 minuter 17.15 Jul i Valhall Dansk fantasyserie. Del 11 av 24. 17.15 Kortnytt 17.40 Nedräkning Det är katastrof! 17.41 Futz 17.45 Julkalender: Tomtesko- lan Alla tomtar med examen har blivit förstelnade. 18.15 TV-nytt 18.30 Jul i Valhall Dansk fantasyserie. Del 12 av 24. 18.55 Futz 18.55 Nedräkning 19.00 Snabbare, högre, star- kare Finlandssvenskar i OS. 19.30 Leonardo Astrid Lindgren var kritisk mot konventionell barnupp- fostran. 20.00 TV-nytt 20.20 Sportnytt 20.25 Möten på Manhattan Dokumentär från 2007. 20.55 Norge runt Det blåa miraklet. 21.00 Spotlight Granskar, ifrågasätter, klar- gör. Textat för hörselskadade. 21.30 Brottet Dansk deckarse- rie från 2007. Del 9 av 10. 22.25 RåFfilm 2007 Ett teaterproffs, ett musik- proffs och ett hörspelsproffs fick 24 timmar på sig att pro- ducera en film med utgångs- punkt i Runar Schildts ”Den Karamsinska hästen”. 22.55 Kvällsnytt 23.00–23.15 Oddasat	Se det med egna ögon! På webben och IPTV www.24.ax TV ÅLAND INFOKANALEN Madamen och dockan Julklappstips? Mjuka paket? Nej, i stället hårda bandage och tuffa bud. Och det i juliga Mariehamn. Kl 20.00 över Smedsöböle. ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ 6.45–10.00 Gomorron. Program- ledare: Kjell Brändström. 6.50 Be- traktelse. Av Ann-Marie Albertsson. Även 20:40. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.02 Mu- sikpaletten: Visor. 9.30 Ålandsnytt. 9.45 Sagostunden. I dag lyssnar vi till den tredje delen av sagan om Jät- ten, skriven av Hjalmar Bergman och uppläst av Astrid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt även fredag 12:30. 10.00–15.00 Mittpådan. Program- ledare: Tom Wiklund. 10.30 Ålands- nytt. 11.30 Ålandsnytt. 11.40 Mus- ik. 12.00 Aktuellt. 12.10 Musik. 12.15–12.30 Kulturen. Även 17:45 och lördag 9:30. 13.00 Ålandsnytt. 13.03 Lyssnarnas 10 i topplista. Även 18:10. 14.00 Ålandsnytt. 14.03 Skrattsalva. 15.00 Ålands- nytt. 15.03 Djur och natur. Pro- gramledare: Peo Svarvar. Ring tel 17855 och ställ frågor om djur och natur till Ålands Radios expert. Även lördag 10:00. 16.00 Aktuellt. 16.15–17.45 Åland i dag. Program- ledare: Tony Wikström. Nyhetsma- gasin med reportage, intervjuer och debatter. 17.00 Ålandsnytt. Även 19:00. 17.45 Kulturen. Repris. 18.00 Aktuellt. 18.03 Ålandsnytt. Även 20:00. 18.06 Musik. 18.10 Lyssnarnas 10 i topplista. Repris från 13:03. 19.00 Ålandsnytt. Re- pris från 17:00. 19.10 Åland i dag. Repris från 16:15. 20.00 Ålands- nytt. Repris från 18:03. 20.03 Åland i dag. Repris från 17:10. 20.40–20.45 Betraktelse. Repris. 5.30 Musik.
--	---	---	--	--	---

Se det med egna ögon!

www.24.ax

5.55 Ettans morgon-tv [26524893] 9.15 The Royal (R) [4688247] 10.05 Nöjesrävarna [3753378] Intervju med Pentti Siimes – del 3 av 5. 10.30 Ilona Rauhala [9744] 11.00 Tv-nyheter [92218] 11.05 Tillbaka till Aidensfield [2009473] Brittisk dramaserie. 12.00 Dagens rubriker [20831] 13.00 Tv-nyheter [85909] 13.05 Morgonhjärta [6831744] 13.40 Tjuren vid hornen [5052522] 14.30 Läkarna [9928] 15.00 Tv-nyheter [29744] 15.05 Diagnos: Mord [6422473] 15.55 Ordboken [6988980] Hannu-Pekka Björkman om det finska ordet ”lumi”. 16.00 Pärlor i världens natur [84657] I alperna. Människan har alltid haft ett gott öga till den orörda naturens skönhet. 16.10 Den vida naturen: Vilda Karibien [5856909] Skattö- arna. Öarna i Karibiska havet har en ovanligt rik flora och fauna. Del 1 av 3. Text-tv 333. 17.00 Tv-nyheter [48831]	17.08 Tillbaka till Aidensfield [300321164] 18.00 Tv-nyheter och väder [1367] 18.30 Basaren: Fiskrökarens tango [9386] 19.00 Prisma Studion [265] 19.30 Historia: Blodbadet i Nanking [22454] 20.25 Viking Lotto [1012928] 20.30 Tv-nyheter och väder [24015] 20.55 Sportrutan och V5-tra- vet [2657560] 21.05 A-studion [3846015] 21.40 A-plus [877314] 22.00 Fjällrinjen: På vems sida är polisen? [32893] 22.55 Tv-nyheter [2073218] 23.00 Husrådet [40657] Husrådet – Diktrådets nya syster – bedömer modern arkitektur. Panelen besöker fem offentliga utrymmen från 2000-talet. Hur är en bra kyrka, ett bibliotek, ett dag- hem, ett shopping center och en allmän toalett. Text-tv 333. 0.00–0.10 Euronews [36619]	6.00 Dolt ord [65454] 7.00 Frågespel [10980] 8.00 Tellus-frågesport [9781218] 8.50 Gänget och jag [7790386] 9.15 Regionala nyheter [8986218] 10.35 Hjärtan i brand [1554034] 11.00 MAT med Tina [2870283] 11.40 Smultronstället [6475541] 12.30 Den rätta frågan [4367] 13.00 Ruma Elsa [9909909] [FILM] Finskt drama från 1949. I rollerna: Eeva-Kaarina Vola- nen, Arvo Lehesmaa, Kullervo Kalske. Regi: Edvin Laine. Text-tv 334. 14.10 Helan & Halvan: Det bästa [6313744] SV. 14.20 Aktuella tvåan [9256639] 14.55 Örtapoteket [2732454] 15.15 Smakresa: Kylie Kwong [5191763] Shanghai. 15.45 Flyttfågelvägen [5189928] 16.15 McLeods döttrar [3364909] 17.00 Bali [80102] 17.25 Lilla tvåan [590367] 17.45 Julkalendern [117218] 18.00 Den rätta frågan [40560] 18.25 Hjärtan i brand [4747034] 18.50 Tv-nyheter [4620589]	19.00 Regio- nala nyhe- ter [32522] 19.10 Sportrutan [7778909] 19.15 Tvåans vinterväder [7768522] 19.20 Finland express [2671831] 20.00 Antikvariemorbror [5676] 20.30 Maria, Maria [4947] 21.00 Där björkarna susa [61893] 21.50 Tv-nyheter, väder och sport [4336367] 22.05 Den röda tråden [9980473] 22.50 Mötesplats: Bättre skilsmässa [7169034] 23.20 Respasset: Kana- rieöarna och Balearerna [9803947] 0.10 Fotboll: Mästarnas liga [19042] Sjätte omgångens övriga mat- cher i sammandrag. 0.40 Tv-spelet OK – den rätta frågan [8844400] 2.00 Tellus-frågesport [4185416] 3.00–4.00 Sudoku [4189232] 4.00 Mikämikä-tpeli [4092752] 5.00 Sudoku [4003868]	6.25 Godmorgon Finland [21306638] 9.10 Vad ska vi äta i dag? [9734589] 9.15 Julkalendern Snölyktan [9724102] 9.20 Hollyoaks [1077928] 9.50 Rutor [1050251] 10.20 Emmerdale [7175744] 10.50 Nöjesnytt [6426218] 11.00 Köpkanalen [7326676] 13.15 TOP5-frågesport [513015] 13.45 Father of the Pride [757015] 14.10 Skräckskolan [8332639] 14.35 Seriestart: Teorin om män [6013909] 15.30 Matstället [896305] 15.45 TOP5-frågesport [8077218] 16.05 Underhållningens 50 i topp [463676] Heikki Kin- nunen. 16.20 Underhållningens 50 i topp [5969305] 16.30 Tupla tai kuitti [853299] 17.00 De vackra och de djärva [476744] Amerikansk dramaserie. Sol- brända Bridget panikattack. 17.25 Vad ska vi äta i dag? [1279096]	17.30 Emmerdale [857015] Brittisk dramaserie. 18.00 Joulukalenteri [858744] 18.30 Roum [866763] 19.00 Sjuans nyheter [396909] 19.15 Kauppalehtis ekono- miska nyheter [166386] 19.25 Dagens väder [2032763] 19.30 Dolda liv [964744] Finsk dramaserie. 20.00 45minuter [673015] Ingenting mänskligt är främ- mande. 21.00 Heroes [302541] 21.55 Vikinglotto och Joker [1703947] 22.00 Tians nyheter [128560] 22.20 Resultatrutan [2110980] 22.30 Keno [768102] 22.31 Top gear [106468657] 23.40 Bevisligen skyldig [3330305] Am kriminalserie. Sista han- den. Ett nytt vittne får Lily och hennes team att öppna ett mordfall från 1984. 0.40 På nätet [2404690] 1.10 Nöjesnytt [7214684] 1.20–1.21 Köpkanalen [12442416] 6.16 Köpkanalen [106122508]
--	--	---	--	---	--

Nyankortsvinnare:
Tony Ek Mariehamn
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

”Kunden har aldrig rätt!
Bra inställning!”
MESSARE

Svar på tal

■ **Svar till Thomas Sandell:**
”Är all motorsport dålig?”
Ja, all onödig bilkörning med fossila bränslen är dålig.
”Kan man verkligen vara emot Ålands Natur och Miljö?”
Ja, tydligen :
”Ny konserthall, golf- eller curlingbana verkar inte alls kräva MKB, varför?”
Det finns en landskapslag om miljökonsekvensbedömning där det står uppräknat när det krävs en MKB.

F1- båt motorsport måste de i rättvisans namn vara emot båtturister och sportfiskare också, men det syns inte.
Varför?”
Vi rekommenderar alltid att man skall ro eller segla istället för att använda snurran.
”Är jag en miljöbov på grund av mitt motorsportsutövande?”
Det är en fråga som du måste svara på själv.
Det är inte ÅNoM:s sak att peka ut enskilda miljöbovar utan vår uppgift är att peka på ohållbara fenomen i samhället.

”Nu när ÅNoM är emot
Med vänlig hälsning,
Ålands Natur och Miljö rf

Gärna golf, men med rent spel!

■ **På Åland** finns i dag två golfbanor. En till stor del samhällsfinansierad bana i Kastelholm, Sund, som drivs av Ålands golfklubb r.f. , och en privat bana i Eckerö som erhållit landskapsfinansiering enligt det regelverk som gällde vid investeringstidpunkten.

Golfen har utvecklats starkt som fritidssysselsättning och som en viktig aktivitet för besöksnäringen. Anläggningarna i Eckerö och Sund har betydande samhällsekonomiska effekter för närregionerna och för andra anläggningar och aktiviteter inom besöksnäringen på hela Åland.

Det finns planer på nya banor i olika regioner på Åland, bland annat Brändö, Föglö och mer centrala områden på fasta Åland.

Eftersom det finns en gemensam marknad och en konkurrenssituation för nuvarande och eventuella nya golfbanor internt på Åland och i förhållande till omgivande regioner skulle det vara synnerligen märkligt om landskapet till 100 procent skulle finansiera en golfbana. Det kan ifrågasättas om stödet är förenligt med EU; s

principer för investeringsstöd. Enligt den regionala stödkar-ta som gäller inom EU från 1.1.2007 kan mindre företag erhålla 30 procent i investeringsstöd på landsbygden och i skärgården. Stödprocenten har alltså höjts från 23 procent som gällde när golfprojektet i Godby/Ämnäs diskuterades på våren 2005. Före det var det aktuellt att Alandiabolagen skulle finansiera projektet helt och hållet.

Konstruktionen med golfprojektet i Godby/Ämnäs är så infernalisk att landskapsregeringen är inmålad i ett hörn med anbudet från Ålands golfklubb och markbytena – styckningen av Grelsby kungsgård – sker utan att det finns garantier för att golfbanan byggs eftersom det krävs ytterligare finansiering. En arbetsgrupp har beräknat kostnaderna för en bana med normal, hyfsad standard för golfтуризм till 8,3 miljoner euro. Sannolikt blir kostnaderna högre, men inför lagtinget har projektet underbudgeterats till 5,3 miljoner euro.

Om lagtinget beviljar ”100 procent” i stöd för en golfbana i Godby/Ämnäs som inte

Bytesmark. ”Konstruktionen med golfprojektet i Godby/Ämnäs är så infernalisk att landskapsregeringen är inmålad i ett hörn med anbudet från Ålands golfklubb och markbytena – styckningen av Grelsby kungsgård – sker utan att det finns garantier för att golfbanan byggs eftersom det krävs ytterligare finansiering.” skriver insändarskribenten. Bilden är från kungsgårdsmarkerna. Foto: ERKKI SANTAMALA

räcker till för en fullgod bana, vem skall då betala resten?
Vilket stöd kommer att ges till de nya banor som nu planeras på olika håll?
Vem bär ansvaret för att Eckerö-banan blir utsatt för osund konkurrens med åtföljande ekonomiska problem?
En långsiktig näringspolitik i en modern marknadsekonomi kräver, liksom golf och annan sport, tydliga regler och rent spel.
Att en golfspelare tacksamt

tar emot en starkt subventionerad bana kan jag möjligen förstå, men var och en som har kunnat följa spelet om kungsgårdsmarkerna borde inse att samhällsmoral är vårt viktigaste kapital.

Grelsby kungsgård är ett kulturarv som vi fått att förvalta också för kommande generationer.
Rädda kungsgården!

Olof Erland

julkalendern

På vilken plats slutade IFK Mariehamn i årets tipsliga?

Varje dag fram till jul publicerar Nyan en fråga och en bild. Svaret på frågan är ett nummer mellan 1 och 24 som talar om var i Nyans julkalender du skall klistra in bilden. Om du har klistrat alla rutor rätt har du lördagen den 22 december, då den sista frågan presenteras, en målning av Andreas Dienert. Kalendermallen kan hämtas från Nya Åland på Uppgårdsvägen i Dalbo.
Klarar du hela pusslet kan du vinna originaltavlan av Andreas Dienert. Två bokpriser delas också ut bland deltagarna. Skicka den färdiga bilden till Nya Åland, Uppgårdsvägen 6, 22100 Mariehamn senast 28 december. Märk kuvertet ”Julkalender”. Frågor kan riktas till Karin Erlandsson, tel 528 467 eller via e-post karin.erlandsson@nyan.ax

Nyan rättar

julkalendern

Ackord är ett antal toner som klingar tillsammans.
Hur många toner ingår i ett Fmaj7-ackord?

Då den här frågan publicerades i fredags, 7.12, hade fel bild obegripligen smugit sig in. Nu publicerar vi rätt fråga till rätt bild och hoppas krånglet inte är till för stort besvär.

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Eckerölinjen! För att inte ta livet av era resenärer i väntan på Stockholmsbussen, montera upp en vindskyddad busskur i Grisslehamn tack! För j...a kallt.

■ ■ Det är så in i norden irriterande när Sundqvist buss aldrig kan hålla tiderna. Från försenad.

■ ■ Hör ni busschaufförer. Jag vet inte hur många gånger mina planer blivit sabbade på grund av försenade bussar eller bussar som går tidigare

Sänd MMS till 0457-323 44 44
Alla bidrag visas på Nyans hemsida.
Klicka på "Bilder - MMS" på startsidan

■ ■ Kekke önskar God Jul till släktingarna i Ringsböle! Från 040.

än vad de ska. Vill ni ha passagerare så passa tiderna! Från en som bor på landet.

■ ■ Wallu har fått spik i foten! Vad är det mot Franska revolutionen? 040.

■ ■ Brändöbor! Det blev tyvärr fel nummer i Brändö-info! En nolla för mycket! Rätt tel. nr är 040 508 5242. Alla upplysningar om min påkörda bil i Torsholma mottages med tacksamhet. Även hur få hjälp att få den till Hummelvik. Vill någon ge bud på den? Ev blir den till salu. Går även att ringa 06 222 1915 kvällstid eller 41 096. Leif.

■ ■ WA! Endel butiker packar nog om grejerna om man ber om det! MVH, singel.

■ ■ Jag var in till Posten i Mariehamn i dag och sökte kontakt med hon söta mörkhåriga tjej, Mysan? Men det var väldigt mycket folk och jag kom i fel kö. Hur får man kontakt med dig? Ålder? 0457.

■ ■ Ungdom 25! Ettdera betalar mor/far dina avgifter eller så vet du inte vad det handlar om! Att klaga på Gunnar som gjort mer för Åland än vad du knappast kommer att prestera, tyvärr! Stå på er alla vägrare! Mvh D.H.

Luciadagen
13 december bjuder vi på kaffe med lussebulle hela dagen!

K MARKET
F:ma ERIK MATTSSON
allt du behöver
- ändå klöver över!

VARO 09-20 • LÖRD 09-16 • SÖND 12-16

höra sanningens ord! Det är vi som bestämmer! Kram på dig! Kanske du är singel? 0457.

■ ■ Som du märkte, pappa 0400, i den skogen ekar det inte, när det gäller barnomsorg. Man är bara åskådare när allt går fel och mot barnens vilja. Mvh Orvar.

■ ■ Var det någon som såg hur Al Gore blev sågad av BBC på tv i går, angående faktabristen och felaktigheterna i sina föredrag? 0400.

■ ■ Vad löjligt med sk orange saftblandare på bilarna som delar ut post! Ännu löjligare är att saftblandarna aldrig är i gång! 040.

■ ■ Tusan, jag fick en nagel i Strandnäs skolas mat, jag fick en i munnen. 0457.

■ ■ Kunden har aldrig rätt! Bra inställning! Det stämmer ju men man behöver ju inte skrika ut det så kunden hör! 0457.

■ ■ Mycket bra ledare 11.12 av Nina Fellman. Det är verkligen dags för de åländska politikerna att lägga avundsjukan åt sidan och förverkliga en bra satsning för Åland, dvs. golfbanan. 040.

■ ■ I love you. Men jag vågar inte säga vem. <3 040.

HÄLGE

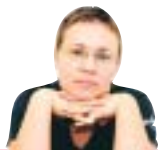

ZITS

” Pingvinberget i både akademi och kyrka
behöver luckras upp.
HELLE KLEIN I AFTONBLADET OM
NOBEL-FESTER OCH KYRKOVAL

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Bland folk Harriet Tuominen

Grunkfrälst?

Är du det? Grunkfrälst? I så fall är du osäker, vill synas, bli bekräftad och beundrad. Det säger beteendevetarna, läser jag mig till i en kolumn i Radio Tuff i Tyresö. Om det var för tvåan, trean och fyran så kunde man stå ut med att vara grunkfrälst. Men ettan. Osäker. Nej, skulle inte falla mig in att vara grunkfrälst. Och det är precis så det är meningen att vi skall reagera. För radio Tuff säljer mangogram. För 200 kronor planteras det 40 mangoträd i indiska Dharampurs fattiga byar. 200 kronor, det är mindre än 25 euro. Och 40 träd. Träden är små, naturligtvis, men de växer.

Det är precis den sortens julklappar jag tycker att vi som har allt kunde ge varann. Jag vet visserligen inte hur länge ett mangoträd lever, men jag inbillar mig att det klarar sig i kanske ett par hundra år. Efter att jag har dött. (Får man namn på något av träden, männ-tro?) Och när jag dör så kan de som finns med då satsa på litet träd istället för blommor som genast vissnar. Bara som ett tips.

Men den här kolumnen i radio Tuff handlar egentligen om klimatet. Och eftersom Tuff drivs av freds rörelsen så är man väldigt bra på att koppla ihop saker och ting. Nämligen varför tar man inte i klimatdebatten upp hur mycket koldioxid som släpps ut när avancerade militärflygplan och stridsfordon duntrar fram. Men nog hur illa det är med stora hus och bilar. Nu skall det inte förstås så att så länge militären får göra som den vill så får vi andra det också. Utan precis tvärtom. Plus att vapnen kostar miljarder per år.

Ett annat klimathot är befolkningstillväxten. Och det här var på sätt och vis nytt för mig. Trots den höga barnadödligheten har jordens befolkning nära nog tredubblats under min livstid. Just på grund av den skaffar man sig i fattiga länder många barn. Man vill att tillräckligt många skall överleva för att försörja föräldrarna. Men om det skulle lyckas oss att få ner barnadödligheten så skulle också befolkningstillväxten stanna av. Det finns exempel. Om föräldrar vet att deras barn inte dör så skaffar de sig inte så många, säger en tuff Tuff-medarbetare. Och barnadödligheten får vi ner genom utbildning, genom att plantera träd, genom att få bort människor från den värsta fattigdomen. Det är ett miljöarbete. Något som vi gör också för oss själva. I min cyniska ungdom tyckte jag indier och andra gärna kunde lära sig bestämma könet på barn. När det sedan inte längre föddes flickor så skulle de inse sitt misstag, men då skulle kurvan uppåt redan vara bruten. Jag gillar den andra vägen bättre, den att hålla barnen friska och levande.

Liv där mål inte uppnås ger aldrig full belöning

I flock. Så här levde också människan i tusentals år, som en fridfullt mumsande del av en flock, utan desto större ambitioner att prestera. Undra på att vi blir stressade av att aldrig duga. Foto: GUNNAR ROOS

Dåligt, sämre, sämst. Materiellt har vi aldrig haft det så bra, psykiskt har vi aldrig mått sämre.

Fler än hälften av alla kvinnor i mogen ålder har erfarenhet av psykisk sjukdom, depression eller utbrändhet. Väldigt många av dem behöver under någon tid, och/eller återkommande, hjälp i form av terapi eller medicinering. Allt fler barn drabbas av depression. Allt fler ungdomar får utmattningssjukdomar innan de ens blivit klara med sina studier.

Det finns säkert en massa forskare och psykologer som sitter och funderar på problemet och dess lösningar. Många av lösningarna kostar pengar, andra ger upphov till nya industrier i må-bra-branschen. Det märkliga är att vi som mår så dåligt egentligen inte jobbar mer eller hårdare än människor gjorde förut, inte i absoluta tal. Lagstiftningen på arbetsmarknaden är tämligen rigorös, vi har en veckovila på två dagar och är mindre utsatta för arbetsgivares godtycke än någonsin tidigare i världshistorien.

Det hårda, slitsamma och nedbrytande fysiska arbete som bröt ner många av våra förfäder behöver vi knappt befatta oss med. Vi har i regel mat och kläder, vi sitter på våra kontorsstolar och känner att strumporna är uppdragna och kavajen knäppt, att vi rör oss och för oss som man ska. I skolorna har lärarna blivit snällare, om man nu kan uttrycka det så. De är bättre

utbildade än förut, reglerna är striktare, man är mer uppmärksam än förr på mobbning och missbruk, kroppsaga och annan förödmjukande behandling är förbjuden. Mängden kunskap som ska inhämtas har inte blivit större, även om den har ändrat. Ungdomar har större frihet i dag än någonsin förr. De materiella resurserna, möjligheterna att studera vidare och vägarna ut i världen är oerhört många. Nätet har öppnat hela globen för den som vill nå ut till andra ungdomar med samma intressen.

Vad är alltså felet? Varför mår så många så in i bomben dåligt? Något måste ju ha gått allvarligt fel utan att vi ens märkte det, eller så var människor också förr deprimerade och utmattade men gick på ändå för att det inte fanns annat att göra. Min förklaring, utan att ha en bredare bas för slutsatsen än min erfarenhet och vana att betrakta, är att de psykiska kraven på oss ökat och ändrat i samma takt som de fysiska minskat. Våra kroppar och själar, om ett så högstämt ord tillåts, har under evolutionens gång vant sig vid en viss balans mellan aktivitet och vila, mellan behov och tillfredsställelse och mellan prestation och belöning. Det har genom årtusendena varit ett ganska grovhugget men fungerande system som också hängt samman med hierarkier och

grupp tillhörighet. Alla andra missförhållanden till trots har människan vetat sin plats i gruppen och sin uppgift i den. Nu vet vi inget. Både i arbetslivet och i det privata är inget säkert och avgränsat. Du kan aldrig göra nog, aldrig vara nog, aldrig räcka till. Goda prestationer belönas förvisso, men på ett sätt som egentligen bara höjer den mentala ribban för att prestera ännu bättre nästa gång. Vi saknar bekräftelse, fullbordan och det goda samvete som kommer när man med full säkerhet vet att man gjort allt man skulle. Det är djuret inom oss som vill känna trygghet, få kärlek, äta mat, i nämnd ordning. Vi mår dåligt för att vi tror att vi vuxit ifrån det.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.

Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.

Medlem av Tidningarnas förbund.

Kontrollerad upplaga 2006: 7.279 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)

Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef: Anna Björkroos/Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör: Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN

Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef: Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer: Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER

1.1.2007

Fortlöpande helår..... 164 €

halvår..... 88 €

kvartal 45 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	
Torget: onsdagar kl 12.00.				
Tel. 0600-9-1219				
Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmaterverket, tillstånd nr 364.				

TURLISTA 17.9 – 20.12 2007					
M:HAMN 01.50 2) → 08.00/09.00 2) → 12.55 L 11.00 → 17.00/18.30 → 23.20 L	ÅBO M:HAMN 01.50 2) → 08.00/09.00 2) → 12.55 L 11.00 → 17.00/18.30 → 23.20 L	M:HAMN 04.25 → 09.30 /17.00 → 23.45 13.05 L 2) → 18.15 /19.15 1) → 01.40 23.30 L → 06.00 /07.30 K → 10.50	STOCKHOLM M:HAMN 04.25 → 09.30 /17.00 → 23.45 13.05 L 2) → 18.15 /19.15 1) → 01.40 23.30 L → 06.00 /07.30 K → 10.50	M:HAMN 04.25 → 09.30 /17.00 → 23.45 13.05 L 2) → 18.15 /19.15 1) → 01.40 23.30 L → 06.00 /07.30 K → 10.50	M:HAMN 04.25 → 09.30 /17.00 → 23.45 13.05 L 2) → 18.15 /19.15 1) → 01.40 23.30 L → 06.00 /07.30 K → 10.50
L = Långnäs K = Kapellskär					
Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck/bilj. försälj. ej kan garanteras Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi					

STADSBUSSEN			
20 augusti - 1 februari			
Måndag – fredag			
06.50	AB	15.10	ABCD
07.20	ABCD	15.40	ABCD
07.50	ABCD	16.10	ABCD
08.20	ABCD	16.40	ABCD
08.50	ABCD	17.10	ABCD
09.20	ABCD	17.40	AB
09.50	AB	18.20	B
10.20	AB	18.50	A
10.50	AB	19.20	B
11.20	AB	19.50	A
12.10	AB	20.20	B
12.40	AB	20.50	A
13.10	AB	21.20	B
13.40	AB	21.50	A
14.10	AB	22.20	B
14.40	AB	22.50	A
A = norrut, motsols B = söderut, motsols C = norrur, medsols D = söderut, medsols			

Turlista t.o.m. 24/4 2008			
OBS! Lokala tider			
Från Eckerö			
Alla dagar		13.30	18.30
Fredag-måndag	8.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn			
Alla dagar	10.00	15.00	
Torsdag-söndag	10.00	15.00	20.00
Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm ① Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10-resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. Extra turer fr. Eckerö: 6/12 kl. 8.30 och 26/12 kl. 8.30. Extra turer fr. Grisslehamn: 5/12 kl. 20.00. Ej trafik 24-25/12 och 1/1 2008 kl. 10.00.			
ECKERÖ LINJEN			
Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00. Bokning även på www.eckerolinjen.ax			

LEDIGT ANNONSTRYMME

Kontakta Nya Ålands annonsavdelning
tel. *23 444
annons@nyan.ax

Nya Åland

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn 10.00 → Sto 15.45

Sönd-tisd Sto 18.00 → M:hamn 02.00

Onsd-lörd M:hamn 18.00 → Sto 03.30

BIRKA CRUISES

Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

ÅLANDSTRAFIKEN 23.11-07-6.1-08					
MARIEHAMN – KAPELLSKÄR			Fredag – söndag		
Måndag – torsdag			MARIEHAMN KAPELLSKÄR		
08.00	09.30	07.00 1)	08.30		
16.00	17.30	13.00	14.30		
15.30	12.00	19.00	20.15		
22.30	19.00	12.30	09.00 1)		
		18.30	15.00		
		00.05	20.30		
1) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!					
Buss Stö-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.					
ÅLAND-STOCKHOLM dagligen			ÅLAND-FINLAND dagligen		
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO	H:FORS	
01.10 L	06.30	03.30 L	07.35		
04.35 M	09.40	14.25 M	19.50		
10.15 M 2)	15.30	23.45 M	10.00		
14.25 M	18.55	14.10 M	08.45		
14.10 M	07.45	01.00 L	21.00		
23.35 M	16.45	04.25 M	17.30 3)		
07.45 M	18.00 2)				
03.20 L	20.10				
2) Reservation för charteravgång. Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 3) Julturssynning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!					
Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i) M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00 före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 12 EUR/person.					
M=Mariehamn L=Långnäs Boka alltid din resa! VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11 www.vikingline.ax					

Transporter, flyttningar & uthyrning av förvaringslådor

DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111 www.samtrans.aland.fi

SAMTRANS

ONSDAG 12 DECEMBER 2007

| dagens ålänning | | vädret | | dagens rätt |

”Jag bygger hus åt mig själv”

Ett ljust hus växer som bäst upp vid Bättringsvägen nära Strändnäs-rondellen. Inne i huset sitter byggjobbarna **Tom-Johan Schröder** och **Kim Jansson** på en hög gipsskivor och äter lunch. Huset har ritats av **Michael Donalds** och elementen har byggts av Elementbyggen i företagets lokal i Norrböle.

– Nu spikar vi hängbräder, hörnbräder och vindskyddsbräder, säger Tom-Johan Schröder som just ätit upp sin portion med kyckling och ris.

Har du även varit med och byggt elementen?

– Nej, det gör andra på företaget. Jag hör till ”uteliggarna” som jobbar på olika byggplatser.

Vad händer sedan på det här huset?

– Vi spikar golvschivor i övre våningen och fortsätter att gipsa innerväggarna.

Hur länge har du varit i byggbranschen?

– Fem år. Före det gick jag tre år vid bygglinjen vid Ålands yrkesskola.

Flitig byggare. Tom-Johan Schröder bygger både på jobbet och fritiden. Foto: HELENA FORSGÅRD

Vad är det bästa med jobbet?

– Det är omväxlande. Man får göra olika saker nästan varje dag.

Är det slitsamt för kroppen?

– Nja, man borde träna mer för att orka i längden men än så länge har jag inga större problem. Jag brukar försöka promenera på kvällarna.

Vad gör du annars på fritiden?

– Bygger hus åt mig själv i Jomala Karrböle så det är fullt upp.

Vem hälsar du till?

– Systrarna Anki och Linda, pappa Uffe och syskonbarnen Josefine och Jennifer.

HELENA FORSGÅRD
redaktion@nyan.ax

Onsdag

8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden

Torsdag

Fredag

I går kl 14

Jomala	temp. +3	moln. ☁
Åbo	temp. +3	moln. ☁
Helsingfors	temp. +4	moln. ☁
Stockholm	temp. +2	moln. ☁

Nyhamn

Nyhamn	temp. +4	vind VNV	5
Märket	temp. +4	vind NNV	10
Kumlinge	temp. +4	vind NV	3

Vattenståndet i går kl 14

Föglö	+29 cm
Åbo	+28 cm

Solen i dag

Mariehamn	Upp 9:35	Ner 15:33
Helsingfors	Upp 9:15	Ner 15:12
Stockholm	Upp 8:36	Ner 14:48

Max/min temp. 4.12 - 11.12. klo 8

Jomala	max. +7,7	min. 6.12.	+0,3	5.12.
Åbo	max. +7,3	min. 6.12.	-5,6	5.12.
H:fors	max. +6,9	min. 8.12.	-1,3	5.12.

För ett år sedan

Jomala	temp. +5	moln. ☁
Åbo	temp. +5	moln. ☁
Helsingfors	temp. +7	moln. ☁

Utomlands i går

Köpenhamn	+5	Paris	+7
Oslo	+2	Wien	+7
Bryssel	+7	Madrid	11
Berlin	+4	Rom	13
Moskva	-2	Aten	15
London	+5	Las Palmas	21

Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Fyllt regnbågsrulle
250 g gravad eller kallrökt regnbåge
1 burk fårskost med peppar eller citron
grädde

Rör ut osten med litet grädde så den blir smidig. Lägg en knapp matsked ost på varje laxskiva och rulla ihop. Servera med kokta ägg och/eller kokt potatis. Inled med en sallad och bröd.

TIPSA 0457-313-4444 **MESSA 0457-323-4444** **RING 018-23444**

NYINKOMMET

Stort parti kristallkronor

Ann-Gerds Antik

Godbyvägen 11
Tel. 21 099, 0457 0694 143
www.anngerdsantik.com
Extra julöppet fr.o.m. 13.12 vardag 9-18

Lunchbuffé

Onsdag 12.12

Janssons fröstelse, G
Revbensspjäll med
äppelsås, GH
Kantarellomelett, GH
Dagens soppa

ARKIPELAG

Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

Wasser AGA Maxx

Med kolsyre maskinen från WasserMaxx förvandlar du ditt färska kranvatten hemma till ett fräscht och gott kolsyrat vatten. Pris från 85€

HOLMBERGS

TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen tfn 23 555 www.holmbergs.ax

Svårt att hinna med julbaket?

Vi hjälper gärna till

Vi har småkakor som vi säljer på lösvikt, övriga kakor beställes 1-2 dagar före leverans.

Ring tel 21 599 eller kom in!

God Jul & Gott Nytt År!

Kaffestugan Svarta Katten

Norrugatan 15
tel. 21 599

ERbil

HJULREA!

VOLVO XC70/Aut -02
Medkörd: Endast 105.000 km.
Fyrhjulsdriven pärla med allt!
REAPRIS: 31.900€

VOLKSWAGEN PASSAT COMFORTLINE 2,0 -03
Medkörd: 116.000 km.
Nära nyskick!
REAPRIS: 17.900€

VOLKSWAGEN PASSAT 1,8T -98
Medkörd: 189.000 km.
Turboladdad ålandsbil!
REAPRIS: 8.900€

CITROËN XANTIA BREAK -98
Medkörd: 162.000 km.
Mycket prisvärd farmare!
REAPRIS: 3.900€

ERbil

Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732
Öppet vard 10-17, lörd 10-14

Öppet vardagar 10-17

Fynda till jul!

Textilier

Ekeland

almedahls

Tomtar m.m.

BOMARKS

Välkommen in!

Torggatan 1 tel./fax. 13 174
Öppet: vard. 9.30-20,
lörd. 10-16, sönd. 12-16

En julkapp fylld med lugn & ro!

17€

5€

6,50€

Till vinlöstaren!

JUDYS

HANTVERK & INREDNING

Köpmansgatan 11. Tel +358 (0)1819 988
Öppet: vard 9-17, lörd 10-16, sönd 12-16
www.visitaland.com/judys

Jägarklappen

Jaktklare

Pannlampa 5,90€

20€

Ståltermos Camo 16€

KOM IN OCH TITTA!

Stolryggsäck 29€

UK lampa 32€

SUNES Jakt & Frifrid

Norrugatan 1. Tel. 15 750